

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981

רבדים בחקיקה

משפט פרטי וכלכלה – כספים – שירותים פיננסיים – ביטוח
 ביטוח – עסקי ביטוח – שירותים פיננסיים

תוכן ענינים

6	Go	פרק א: פרשנות	
8	Go	פרק ב: המפקח על הביטוח, הועדה המייעצת והמועצה המייעצת	
8	Go	המפקח על הביטוח	סעיף 2
8	Go	סגן המפקח	סעיף 3
8	Go	הוועדה המייעצת	סעיף 4
8	Go	ללא כותרת	סעיף 5
8	Go	מועצה מייעצת	סעיף 6
9	Go	פרסום ברשומות	סעיף 7
9	Go	תקופת כהונה	סעיף 8
9	Go	פקיעת כהונה	סעיף 9
9	Go	סדרי נוהל	סעיף 10
9	Go	שמירת תוקף	סעיף 11
9	Go	סודיות	סעיף 12
9	Go	פרק ג: רישוי	
9	Go	סיווג לענפים	סעיף 13
9	Go	איסור עיסוק	סעיף 14
9	Go	רשיון מבטח	סעיף 15
10	Go	בקשה לרשיון	סעיף 16
10	Go	שיקולים במתן רשיון מבטח	סעיף 17
11	Go	תנאים ברשיון שינויים	סעיף 18
11	Go	ללא כותרת	סעיף 19
11	Go	ללא כותרת	סעיף 20
11	Go	ללא כותרת	סעיף 21
11	Go	ביטול רשיון מבטח	סעיף 22
11	Go	פיקוח על תאגיד שרשינו בוטל	סעיף 23
11	Go	תיווך בביטוח	סעיף 24
11	Go	סוכן יחיד	סעיף 25
12	Go	סוכן תאגיד	סעיף 26
12	Go	סוכן מתמחה	סעיף 27
12	Go	הרשיון לפי ענפים	סעיף 28
13	Go	סייגים למתן רשיון סוכן ביטוח בענף פנסיוני	סעיף 28א
13	Go	ביטול והתליה של רשיון סוכן או התניית תנאים בו	סעיף 29
14	Go	הסכם בין סוכן למבטח	סעיף 30
14	Go	תיווך עם תושב חוץ	סעיף 31
14	Go	הגדרות	סעיף 31א
14	Go	שליטה והחזקת אמצעי שליטה במבטח ובסוכן תאגיד	סעיף 32
15	Go	העברת אמצעי שליטה	סעיף 33

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981

מעודכן דצמבר 2009

15	Go	ביטול היתר או שינויו	סעיף 33א
16	Go	הוראות המפקח למי שפעל בלא היתר	סעיף 34
16	Go	דיווח על החזקת אמצעי שליטה	סעיף 34א
16	Go	פרק ד: הפיקוח על עסקי ביטוח	
16	Go	הון מינימלי	סעיף 35
17	Go	הוראות בדבר ניהול עסקים	סעיף 36
17	Go	החלת הוראות על קופות גמל לענין ביטוחים תלויי תשואה	סעיף 36א
17	Go	הוראות בדבר דמי ביטוח	סעיף 37
17	Go	הוראות בדבר תנאי ביטוח	סעיף 38
17	Go	צורת הפוליסה והבלטת תנאים	סעיף 39
17	Go	שינוי תנאי ביטוח	סעיף 40
18	Go	קבלת עסקים ותשלום דמי עמילות	סעיף 41
18	Go	החלת הוראות הסימן	סעיף 41א
18	Go	דירקטוריון של מבטח	סעיף 41ב
18	Go	תחולת הוראות מחוק החברות	סעיף 41ג
18	Go	אקטואר ומנהל סיכונים	סעיף 41ד
19	Go	ועדות השקעת	סעיף 41ה
19	Go	כללים לענין דירקטוריון, ועדותיו וועדת השקעות שאינן תלויות תשואה	סעיף 41ו
19	Go	רואה חשבון מבקר	סעיף 41ז
19	Go	תנאי כשירות	סעיף 41ח
20	Go	מניעת ניגודי עניינים	סעיף 41ט
20	Go	אישור מינוי נושא משרה	סעיף 41י
20	Go	דוחות והודעות	סעיף 42
20	Go	פרט מטעה בדוח או בהודעה	סעיף 42א
20	Go	ללא כותרת	סעיף 43
20	Go	ללא כותרת	סעיף 44
20	Go	ללא כותרת	סעיף 45
20	Go	ללא כותרת	סעיף 46
20	Go	ללא כותרת	סעיף 47
21	Go	ללא כותרת	סעיף 48
21	Go	מידע מבעלי מניות	סעיף 48א
21	Go	פירוק או פשיטת רגל	סעיף 49
21	Go	מסירת ידיעות ומסמכים	סעיף 50
21	Go	סודיות	סעיף 50א
21	Go	מסירת מידע לרשות פיקוח במדינת חוץ	סעיף 50ג
21	Go	ללא כותרת	סעיף 51
21	Go	ללא כותרת	סעיף 52
21	Go	ללא כותרת	סעיף 53
21	Go	הפרדת חשבונות ונכסים	סעיף 54
22	Go	פרק ה: שמירה על עניני מבוטחים	
22	Go	איסור תיאור מטעה	סעיף 55
22	Go	אחריות לתיאור מטעה	סעיף 56
22	Go	התניית ביטוח	סעיף 57
22	Go	איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות	סעיף 58
22	Go	עסקה במקום מגורים או עבודה של מבוטח	סעיף 59
23	Go	תביעה בשם מבטח	סעיף 59א
23	Go	בירור תלונות הציבור	סעיף 60
23	Go	דרכי הבירור	סעיף 61
23	Go	תוצאות הבירור	סעיף 62

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981

מעודכן דצמבר 2009

23	Go	פרק ה'1:	
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62א
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ב
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ג
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ד
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ה
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ו
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ז
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ח
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62ט
23	Go	ללא כותרת	סעיף 62י
23	Go	פרק ו: חיסול עסקי ביטוח	
23	Go	חיסול מרצון	סעיף 63
24	Go	חיסול עקב ביטול רשיון	סעיף 64
24	Go	פרק ז: שמירה על יכולת לקיים התחייבויות ועל ניהול תקין	
24	Go	הודעה למבטח על פגמים	סעיף 65
24	Go	סמכות המפקח בקביעת חובות רעים	סעיף 66
24	Go	אמצעים למניעת פגיעה	סעיף 67
24	Go	סמכויות לשמירת יציבות של מבטח	סעיף 68
24	Go	שמירת תקפן של פעולות	סעיף 69
25	Go	סמכויות מנהל מורשה	סעיף 70
25	Go	תכנית הסדר	סעיף 70א
25	Go	מפקח מיוחד	סעיף 71
25	Go	ועדת הנהלה	סעיף 72
26	Go	מתן ידיעות	סעיף 73
26	Go	הפסקת מילוי התחייבויות	סעיף 74
26	Go	הודעה על כוונה לבטל רשיון	סעיף 75
26	Go	סמכות לערוב	סעיף 76
27	Go	סייג לפירוק, למינוי כונס נכסים ולהוצאה לפועל	סעיף 77
27	Go	סייג להחלטות אסיפה	סעיף 78
27	Go	ללא כותרת	סעיף 78
27	Go	פרק ז1: קרנות פנסיה ותיקות – מינוי מנהל מיוחד, תכניות הבראה וסיוע ממשלתי	
27	Go	מטרת הפרק	סעיף 78א
27	Go	פרשנות	סעיף 78ב
28	Go	ועדה ציבורית	סעיף 78ג
28	Go	מינוי מנהל מיוחד ומינהלה	סעיף 78ד
29	Go	תקופת כהונה וסיום כהונה	סעיף 78ה
29	Go	סמכויות מנהל מיוחד	סעיף 78ו
29	Go	תפקידי מנהל מיוחד	סעיף 78ז
30	Go	הנחיות המפקח	סעיף 78ח
30	Go	קביעת תקנון אחיד ועקרונותיו	סעיף 78ט
31	Go	תחולת התקנון האחיד ושינויו	סעיף 78י
31	Go	שיעורי התשלום לקרן	סעיף 78יא
31	Go	תכנית התייעלות	סעיף 78יב
31	Go	תפעול משותף של קרנות	סעיף 78יג
32	Go	הסיוע הממשלתי	סעיף 78יד
32	Go	קרן סיוע	סעיף 78טו
32	Go	תחולה	סעיף 78טז
32	Go	שמירת סמכויות	סעיף 78יז

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981

מעודכן דצמבר 2009

33	Go	עדיפות	סעיף 78יה
33	Go	תקנות לביצוע פרק ז1	סעיף 78יט
33	Go	פרק ח: הפסקה במתן שירותים	
33	Go	הגדרה	סעיף 79
33	Go	אכרזה על הפסקה במתן שירותים	סעיף 80
33	Go	דחיית מועדים	סעיף 81
33	Go	ריבית והפרשי הצמדה	סעיף 82
33	Go	תוקף פוליסות	סעיף 83
33	Go	הגבלת אחריות	סעיף 84
33	Go	פרק ט: הוראות מעבר	
33	Go	מבטחים וסוכנים קיימים	סעיף 85
33	Go	בעל פטור	סעיף 86
34	Go	אגודה עותמאנית	סעיף 87
34	Go	החזקת אמצעי שליטה	סעיף 88
34	Go	אגודה לביטוח	סעיף 89
34	Go	אגודה שאינה עוסקת בביטוח חיים	סעיף 90
34	Go	הסדרי ביטוח קיימים	סעיף 91
34	Go	מתן רשיונות והיתרים לזכאים	סעיף 92
34	Go	פרק ט1: עיצום כספי וקנס אזרחי	
34	Go	עיצום כספי	סעיף 92א
35	Go	עדכון עיצום כספי	סעיף 92ב
35	Go	קנס אזרחי	סעיף 92ג
35	Go	סכומים מופחתים	סעיף 92ד
35	Go	הפרה נמשכת והפרה חוזרת	סעיף 92ה
35	Go	דרישת העיצום הכספי או הקנס האזרחי ותשלומו	סעיף 92ו
35	Go	סכומי עיצום כספי וקנס אזרחי מעודכנים	סעיף 92ז
35	Go	הפרשי הצמדה וריבית	סעיף 92ח
35	Go	גביה	סעיף 92ט
35	Go	שמירת אחריות פלילית	סעיף 92י
36	Go	פרסום על הטלת קנס	סעיף 92יא
36	Go	ערעור	סעיף 92יב
36	Go	פרק י: הוראות שונות ועונשין	
36	Go	פרק י: הוראות שונות ועונשין	
36	Go	ללא כותרת	סעיף 93
36	Go	ללא כותרת	סעיף 94
36	Go	קופת חולים	סעיף 95
36	Go	החלת הוראות	סעיף 96
36	Go	הוצאות ביקורת	סעיף 97
36	Go	אגרות	סעיף 98
36	Go	רישום מבטח וסוכן תאגיד	סעיף 99
36	Go	הגבלת השימוש במלה ביטוח	סעיף 100
36	Go	תנאים ברשיונות ואיסור העברה	סעיף 101
36	Go	ערעור	סעיף 102
37	Go	הארכת מועדים	סעיף 103
37	Go	עונשין	סעיף 104
39	Go	עבירה כדי להטעות או לרמות	סעיף 104א
39	Go	קנס בעבירה נמשכת	סעיף 104ב
39	Go	חובת פיקוח	סעיף 105
39	Go	פרסום פסק דין או תיקון פרסום	סעיף 106

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981

מעודכן דצמבר 2009

39	Go	ראיה לפרסום	סעיף 107
39	Go	פיצויים	סעיף 108
39	Go	התאמת הוראות לאגודות שיתופיות	סעיף 109
39	Go	תחולת הוראות לגבי כונס נכסים	סעיף 110
39	Go	ביטול	סעיף 111
39	Go	פרסום הוראות המפקח	סעיף 111א
40	Go	ביצוע ותקנות	סעיף 112
40	Go	תחילה	סעיף 113
40	Go	פרסום	סעיף 114
40	Go	תוספת ראשונה	
40	Go	תוספת שניה	
40	Go	סח תשסג מס 1892 מיום 1.6.2003 עמ 482	
40	Go	תוספת תוספת שניה	

חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981*

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

פרק א': פרשנות

1. בחוק זה –

"אמצעי שליטה", בתאגיד - כל אחת מאלה:

(1) זכות ההצבעה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל של תאגיד אחר;

(2) הזכות למנות דירקטור בתאגיד, ולענין זה –

(1) יראו את מי שמינה דירקטור בתאגיד כבעל הזכות למנותו;

(2) חזקה על תאגיד שנושא משרה בו נתמנה לדירקטור בתאגיד אחר, ועל מי

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

* פורסם ס"ח תשמ"א מס' 1021 מיום 23.4.1981 עמ' 208 (ה"ח תשמ"א מס' 1497 עמ' 81). ת"ט ס"ח תשמ"א מס' 1028 מיום 28.5.1981 עמ' 298.

תוקן ס"ח תשנ"ב מס' 1395 מיום 9.4.1992 עמ' 203 (ה"ח תשנ"ב מס' 2008 עמ' 263) – תיקון מס' 1 בסעיף 18 לחוק הביקורת הפנימית, תשנ"ב-1992; תחילתו ביום 1.11.1992.

ס"ח תשנ"ד מס' 1434 מיום 28.9.1993 עמ' 2 (ה"ח תשנ"ג מס' 2194 עמ' 285) – תיקון מס' 2; תחילתו ביום 18.1.1993. ת"ט ס"ח תשנ"ד מס' 1435 מיום 18.10.1993 עמ' 4.

ס"ח תשנ"ה מס' 1512 מיום 24.3.1995 עמ' 158 (ה"ח תשנ"ה מס' 2336 עמ' 178) – תיקון מס' 3 בסעיף 3 לחוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 4), תשנ"ה-1995.

ס"ח תשנ"ו מס' 1557 מיום 19.1.1996 עמ' 45 (ה"ח תשנ"ה מס' 2428 עמ' 586) – תיקון מס' 4.

ס"ח תשנ"ז מס' 1607 מיום 7.1.1997 עמ' 32 (ה"ח תשנ"ז מס' 2556 עמ' 12) – תיקון מס' 5 בסעיף 13 לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנת 1997), תשנ"ז-1996; תחילתו ביום 1.1.1997.

ס"ח תשנ"ז מס' 1634 מיום 5.8.1997 עמ' 211 (ה"ח תשנ"ז מס' 2615 עמ' 333) – תיקון מס' 6.

ס"ח תשנ"ז מס' 1634 מיום 5.8.1997 עמ' 212 (ה"ח תשנ"ז מס' 2622 עמ' 349) – תיקון מס' 7; ר' סעיף 2 לענין תחולה.

ס"ח תשנ"ח מס' 1645 מיום 15.1.1998 עמ' 64 (ה"ח תשנ"ח מס' 2650 עמ' 20) – תיקון מס' 8 בסעיף 13 בחוק להגברת הצמיחה והתעסוקה ולהשגת יעדי התקציב לשנת הכספים 1998 (תיקוני חקיקה), תשנ"ח-1998; תחילתו ביום 1.1.1998.

ס"ח תשס"ג מס' 1892 מיום 1.6.2003 עמ' 477 (ה"ח הממשלה תשס"ג מס' 25 עמ' 262) – תיקון מס' 10 בסעיף 73 לחוק התכנית להבראת כלכלת ישראל (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנות הכספים 2003 ו-2004), תשס"ג-2003; תחילתו ביום 1.6.2003 ור' סעיף 74 לענין הוראות מעבר.

ס"ח תשס"ד מס' 1919 מיום 18.1.2004 עמ' 55 (ה"ח הממשלה תשס"ד מס' 64 עמ' 201) – תיקון מס' 11 בסעיף 23 לחוק גיל פרישה, תשס"ד-2004; תחילתו ביום 1.4.2004.

ס"ח תשס"ד מס' 1936 מיום 4.4.2004 עמ' 370 (ה"ח הממשלה תשס"ד מס' 95 עמ' 378) – תיקון מס' 12; ר' סעיף 7 לענין תחילה ותחולה. תוקן ס"ח תשס"ד מס' 1947 מיום 30.6.2004 עמ' 433; תחילתו ביום 1.7.2004.

ס"ח תשס"ה מס' 1995 מיום 7.4.2005 עמ' 331 (ה"ח הכנסת תשס"א מס' 2951 עמ' 326) – תיקון מס' 13 בסעיף 9 לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 2), תשס"ה-2005; תחילתו שישה חודשים מיום פרסומו.

ס"ח תשס"ה מס' 2008 מיום 29.6.2005 עמ' 527 (ה"ח הכנסת תשס"ה מס' 81 עמ' 158) – תיקון מס' 14; תחילתו ביום 1.10.2003.

ס"ח תשס"ה מס' 2018 מיום 1.8.2005 עמ' 732 (ה"ח הכנסת תשס"ה מס' 66 עמ' 90) – תיקון מס' 15.

ס"ח תשס"ה מס' 2024 מיום 10.8.2005 עמ' 859 (ה"ח הממשלה תשס"ה מס' 175 עמ' 690) – תיקון מס' 16 בסעיף 12 לחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות וניגודי הענינים בשוק ההון בישראל (תיקוני חקיקה), תשס"ה-2005; תחילתו 90 ימים מיום פרסומו ור' סעיף 14 לענין הוראות מעבר. ת"ט ס"ח תשס"ו מס' 2035 מיום 22.11.2005 עמ' 19.

ס"ח תשס"ו מס' 2054 מיום 12.3.2006 עמ' 279 (ה"ח הכנסת תשס"ה מס' 93 עמ' 232) – תיקון מס' 17 בסעיף 32 לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006.

ס"ח תשס"ח מס' 2125 מיום 1.1.2008 עמ' 121 (ה"ח הממשלה תשס"ח מס' 335 עמ' 16) – תיקון מס' 18 בסעיף 13 לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2008), תשס"ח-2008; תחילתו ביום 1.1.2008.

ס"ח תשס"ח מס' 2130 מיום 28.1.2008 עמ' 165 (ה"ח הממשלה תשס"ז מס' 291 עמ' 324, 341) – תיקון מס' 19 בסעיף 13 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 3) תשס"ח-2008.

ס"ח תשס"ט מס' 2205 מיום 29.7.2009 עמ' 292 (ה"ח הכנסת תשס"ט מס' 274 עמ' 96) – תיקון מס' 20.

ששולט באותו תאגיד, שהם בעלי הזכות למנותו;

(3) הזכות להשתתף ברווחי התאגיד;

(4) הזכות ליתרת נכסי התאגיד בעת חיסולו, לאחר סילוק חבויותיו;

"ביטוח תלוי תשואה" – תכנית ביטוח שלפיה תגמולי הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים בתשואה שמניבות השקעות מסוימות של המבטח;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"גוף מוסדי" – מבטח וחברה מנהלת;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"החזקה" או "רכישה" – בין לבד בין יחד עם אחרים, בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות על ידי שלוח או נאמן או על ידי תאגיד נשלט;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"המפקח" – המפקח על הביטוח כמשמעותו בסעיף 2;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"הועדה" – הועדה המייעצת שהוקמה לפי סעיף 4;

"המועצה" – המועצה המייעצת שהוקמה לפי סעיף 6;

"התחייבות תלויה תשואה" – התחייבות של המבטח לפי ביטוח תלוי תשואה, שלפיה תגמולי הביטוח שלהם זכאי המוטב תלויים בתשואה שמניבות השקעות מסוימות של המבטח;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"חברה מנהלת", "קופת ביטוח", "קופת גמל", "קופת גמל לקצבה", "קופת גמל משלמת לקצבה", "קופת גמל מרכזית לדמי מחלה", "קופת גמל מרכזית לפיצויים" ו"קרן ותיקה" – כהגדרתן בחוק הפיקוח על קופות גמל;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)
(תיקון מס' 19
תשס"ח-2008)

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"חוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (עיסוק בייעוץ פנסיוני ובשיווק פנסיוני), התשס"ה-2005;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"חוק הפיקוח על קופות גמל" – חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"חוק העונשין" – חוק העונשין, התשל"ז-1977;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"יחד עם אחרים" – יחד עם אחרים בשיתוף פעולה דרך קבע; בלי לפגוע בכלליות האמור, יראו כמשתפים פעולה דרך קבע לענין יחיד – אותו, את קרובו ותאגיד שאחד מהם שולט בו, ולענין תאגיד – אותו, את מי ששולט בו ואת מי שאחד מהם שולט בו;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"יועץ השקעות" – כהגדרתו בחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"יועץ פנסיוני", "ייעוץ פנסיוני" ו"שיווק פנסיוני" – כהגדרתם בחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"מבטח" – מי שקיבל רשיון מבטח ישראלי לפי סעיף 15(א) או מי שקיבל רשיון מבטח חוץ לפי סעיף 15(א)2;

"נושא משרה" – כהגדרתו בחוק החברות וכל עובד הכפוף לו במישרין, וכן חבר ועדת השקעות תלויות תשואה וועדת השקעות שאינן תלויות תשואה, כמשמעותן בסעיף 41ה;

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

"סוכן ביטוח" או "סוכן" – מי שקיבל רשיון סוכן יחיד לפי סעיף 25 או מי שקיבל רשיון סוכן תאגיד לפי סעיף 26;

"עיסוק בביטוח" – התקשרות דרך עסק בחווי ביטוח, למעט מתן אחריות למצרך או לשירות הנלווה לעיסוק עיקרי אחר של נותן האחריות; לענין זה, "התקשרות" – לרבות הצעה להתקשרות ולרבות התקשרות שלא לשם הפקת רווחים;

"קרוב" – בן זוג, אח, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, או בן זוגו של אחד מאלה;

"שליטה" – היכולת, בין לבד ובין יחד עם אחרים, לכוון את פעילותו של תאגיד, למעט יכולת הנובעת רק ממילוי תפקיד של דירקטור או נושא משרה אחר בתאגיד; בלי לגרוע מכלליות האמור, יראו אדם כשולט בתאגיד אם מתקיים בו אחד מאלה:

(תיקון מס' 16
תשס"ה-2005)

(1) הוא מחזיק מחצית או יותר מסוג מסוים של אמצעי השליטה בתאגיד;

(2) בידי היכולת למנוע קבלת החלטות עסקיות בתאגיד, למעט החלטות שענינן מכירה או חיסול של רוב עסקי התאגיד או שינוי מהותי בהם;

פרק ב': המפקח על הביטוח, הועדה המייעצת והמועצה המייעצת

2. (א) הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר יהיה המפקח על הביטוח.
(ב) המפקח רשאי, לצורך ביצוע תפקידו, ולאחר התייעצות עם הועדה, ליתן הוראות הנוגעות לדרכי פעולתם וניהולם של מבטחים ושל סוכני ביטוח, של נושאי משרה בהם ושל כל מי שמועסק על ידם, והכל כדי להבטיח את ניהולם התקיין ואת השמירה על ענינם של המבוטחים או של הלקוחות, וכדי למנוע פגיעה ביכולתו של מבטח לקיים את התחייבויותיו; הוראות כאמור יכול שיינתנו לכלל המבטחים או סוכני הביטוח או לסוג מסוים מהם.
- (ג) הרכב הועדה לענין סעיף קטן (ב) יהיה ההרכב האמור בסעיף 4(ב), למעט המשפטן האמור בפסקה (1) של אותו סעיף, והמנין החוקי בישיבותיה, בדיונים לענין סעיף קטן (ב), יהיה שלושת חברי הועדה.
3. שר האוצר רשאי, אם ראה צורך בכך, למנות מקרב עובדי המדינה סגן מפקח על הביטוח; סמכות הנתונה בחוק זה למפקח רשאי שר האוצר להעניק גם לסגן המפקח.
4. (א) שר האוצר ימנה ועדה שתפקידה ליעץ למפקח בענין רשיונות מבטח ורשיונות סוכן ביטוח, לפי חוק זה, ובכל ענין אחר כנדרש לפי חוק זה ולפי כל דין אחר.
(ב) הועדה תהיה בת ארבעה חברים שימונו מקרב הציבור ומקרב עובדי המדינה, ויחולו לענין הרכב הועדה הוראות אלה:
- (1) אחד מחברי הועדה יהיה משפטן שימונה בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, ויכול שיהיה עובד המדינה או שימונה מקרב הציבור;
- (2) חברי הועדה שימונו מקרב הציבור לא יעסקו בעסקי ביטוח או קופות גמל או בייעוץ או בשיווק פנסיוני, ומספרם לא יפחת משניים ולא יעלה על שלושה;
- (3) (נמחקה);
- (4) חברי הועדה האמורים בפסקה (2), למעט המשפטן אם מונה מקרב הציבור, יהיו אנשי משק וכלכלה, או אנשי סגל או מי שהיו אנשי סגל במוסדות להשכלה גבוהה, שהם בעלי ניסיון או השכלה בתחום הביטוח או קופות הגמל, ואולם לא ימונו כחברים בוועדה יותר משני אנשי משק וכלכלה.
- (ג) שר האוצר ימנה אחד מחברי הועדה ליושב ראש הועדה ואחד מהם לסגן היושב ראש; היושב ראש וסגנו לא יהיו מקרב עובדי המדינה.
- (ד) הועדה תתכנס לבקשת יושב ראש הועדה או לבקשת המפקח, ותכלול בסדר יומה כל נושא שבסמכותה על פי בקשת יושב הראש או המפקח.
- (ה) שלושה חברי הועדה וביניהם היושב ראש או סגן היושב ראש, והמשפטן, יהיו מנין חוקי בישיבותיה.
- (1) בסעיף זה, "עובד המדינה" – לרבות עובד בתאגיד שהוקם בחוק.
5. (בוטל).
6. (א) תוקם מועצה מייעצת שתייעץ לשר האוצר ולמפקח בכל ענין הנוגע לביטוח שתביא לפניה הועדה או שיועלה על סדר יומה על פי הצעת אחד מחבריה.
(ב) המועצה תימנה תמישה עשר חברים שימנה שר האוצר; במועצה יהיו מיוצגים מבטחים, סוכני ביטוח ומבוטחים; שלושה מהם יהיו חברי הועדה המייעצת כאמור בסעיף 4; סוכני הביטוח יהיו מיוצגים על ידי שלושה נציגי הארגון המאגד בתוכו את המספר הגדול ביותר של סוכני ביטוח בישראל; שמונה לפחות מחברי המועצה יהיו אנשים שאין עיסוקם בעסקי ביטוח; שמונה לפחות מחברי המועצה לא יהיו עובדי מדינה.
- (ג) המועצה תבחר אחד מחבריה להיות יושב-ראש ואחד מחבריה להיות סגן יושב-ראש; אחד מהם יהיה שלא מקרב עובדי המדינה.
- (ד) ששה חברי המועצה כשביניהם היושב-ראש או סגן היושב-ראש יהיו מנין חוקי בישיבותיה.

המפקח על הביטוח
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

סגן המפקח

הוועדה המייעצת
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008
(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

מועצה מייעצת

(תיקון מס' 4)
תשנ"ו-1996

(ה) חברי הועדה שאינם חברי המועצה רשאים להשתתף בישיבות המועצה ללא זכות הצבעה.

(1) המועצה רשאית למנות מבין חבריה ועדות קבועות או לענין מסויים.

7. (א) הודעה על מינוי סגן המפקח ועל הענקת סמכות לפי סעיף 3 תפורסם ברשומות.

(ב) הודעה על מינוי ועל פקיעת כהונה של חבר הועדה, חבר המועצה, יושב-ראש או סגן יושב-ראש תפורסם ברשומות.

פרסום ברשומות
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

8. (א) תקופת כהונתו של חבר הועדה או המועצה תהא שלוש שנים מיום מינויו, אלא ששלושה מתוך הממונים לראשונה כחברי המועצה יתמנו לשנתיים.

(ב) חבר הועדה או המועצה שתקופת כהונתו תמה יכול שיתמנה מחדש.

תקופת כהונה
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

9. (א) חבר הועדה או המועצה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:

(1) התפטר במסירת כתב התפטרות לשר האוצר;

(2) נבצר ממנו דרך קבע, לדעת שר האוצר, למלא תפקידו;

(3) הורשע בעבירה שלדעת היועץ המשפטי לממשלה יש עמה קלון.

פקיעת כהונה

(ב) עובד המדינה שנתמנה להיות חבר הועדה או חבר המועצה תפקע כהונתו כאשר יחדל להיות עובד המדינה.

10. (א) הועדה והמועצה יקבעו את דרכי עבודתן וסדרי דיוניהן במידה שלא נקבעו בחוק זה או על פיו.

(ב) החלטותיהן של הועדה והמועצה יתקבלו ברוב דעות החברים הנוכחים ומצביעים בישיבה, ובלבד שבעת קבלת החלטות נכח בישיבה מנין חוקי.

סדרי נוהל

(ג) השר רשאי לקבוע שלחברי הועדה או המועצה שאינם עובדי המדינה יוחזרו מאוצר המדינה הוצאות הכרוכות במילוי תפקידם.

11. קיום הועדה, קיום המועצה או ועדה מועדותיה, סמכויותיהן ותוקף החלטותיהן, לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר בהן או מחמת ליקוי במינויו או בהמשך כהונתו.

שמירת תוקף
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

12. לא יגלה אדם דבר מדיוני הועדה או המועצה, או מכל חומר שנמסר להן, אלא אם הסמיך אותו לכך שר האוצר או היושב-ראש; הוראה זו לא תחול על דיון שהועדה או המועצה החליטו כי יהיה פתוח לציבור.

סודיות

פרק ג': רישוי

סימן א': ענפי ביטוח

13. עסקי ביטוח יסווגו לענפי ביטוח שיקבע שר האוצר; הודעה על קביעה כאמור תפורסם ברשומות.

סיווג לענפים

סימן ב': רישוי מבטחים

14. (א) לא יעסוק אדם בביטוח אלא אם יש בידו רשיון לפי סעיף 15 ובהתאם לתנאי הרשיון.

(ב) לא יעסוק מבטח אלא בענפי הביטוח הנקובים ברשיונו.

(ג) מי שעיקר עיסוקו בביטוח מחוץ לישראל, ואינו עוסק בישראל אלא בביטוח משנה, לא יחשב כעוסק בביטוח לענין חוק זה אלא אם הוא חברה שהואגדה בישראל.

איסור עיסוק

15. (א) המפקח רשאי, לפי שיקול דעתו לתת –

רשיון מבטח
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(1) לחברה כהגדרתה בחוק החברות – רשיון מבטח ישראלי;

(2) לתאגיד חוץ רשום בישראל העוסק בביטוח במדינת חוץ ונתון לפיקוח של שלטונות מדינת החוץ – רשיון מבטח חוץ.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(1א) המפקח לא ייתן רשיון מבטח לחברה המבקשת לנהל קופת גמל משלמת לקצבה שאינה קופת ביטוח, אלא אם כן מתקיימים בה, נוסף על התנאי שבסעיף קטן (א)(1), התנאי המפורט בסעיף 4(א)(4) לחוק הפיקוח על קופות גמל, ותנאים אלה:

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

- (1) עיסוקה הבלעדי הוא ניהול קופות גמל שאינן קופות ביטוח, ואולם –
- (א) אין היא רשאית להחזיק אמצעי שליטה במבטח שקיבל רשיון כאמור בסעיף קטן זה;
- (ב) רשאית היא להחזיק אמצעי שליטה בסוכן תאגיד שבידו רשיון לעסוק בענפי ביטוח שאישר המפקח, בכפוף לתנאים שאישר, ובלבד שהיא מחזיקה במלוא אמצעי השליטה בו;
- (2) לענין חברה המבקשת לנהל קרן ותיקה – היא תנהל רק את הקרן הותיקה, ולענין חברה המבקשת לנהל קופת גמל לקצבה אחרת – היא לא תנהל יותר מקופה אחת הזכאית לאיגרת חוב מיועדת מסוג "ערד"; לענין זה, "איגרת חוב מיועדת מסוג "ערד" – איגרת חוב בלתי סחירה שמנפיקה מדינת ישראל לקופות גמל לקצבה בלבד, לפי תקנות מילווה המדינה (סדרות מסוג "ערד"), התשנ"ה-1995.
- (ב) ברשיון מבטח ייקבעו ענפי הביטוח שבהם מורשה בעל הרשיון לעסוק.
- (ג) הודעה על מתן רשיון מבטח ועל הענפים שבהם הורשה המבטח לעסוק תפורסם ברשומות.
- (ד) השר רשאי לקבוע הוראות לענין עיסוק בלעדי כאמור בסעיף קטן (א)(1).
16. (א) בקשה לרשיון מבטח תוגש בטופס שקבע לכך המפקח, ותכלול גם את הנתונים הבאים:
- (1) ענפי הביטוח שלגביהם מבוקש הרשיון;
- (2) פירוט תכניות הביטוח ותנאי הביטוח המוצעים;
- (3) פירוט תעריפי דמי הביטוח המוצעים והתשלומים האחרים שייגבו מן המבוטחים;
- (4) דוגמאות של פוליסות, של טפסי הצעת ביטוח ושל טפסים אחרים שהמבקש ישתמש בהם;
- (5) פרטים בדבר הסדרי ביטוח המשנה המוצעים;
- (6) העתק מאושר ממסמכי ההתאגדות שבתוקף;
- (7) רשימת נושאי המשרה;
- (8) רשימת בעלי אמצעי השליטה לרבות נושאי המשרה ובעלי אמצעי השליטה בהם – אם הם תאגידים, או האנשים שהם פועלים כשלוחים או כנאמנים בשבילם – אם הם יחידים;
- (9) פרטים בדבר האמצעים הכספיים של המבקש.
- (ב) בקשה לרשיון מבטח חוץ תכלול, בנוסף לאמור בסעיף קטן (א), נתונים כאמור בפסקאות (6) עד (8) לגבי התאגיד אשר ייצג אותו בישראל.
- (ג) המפקח רשאי לדרוש מן המבקש נתונים ומסמכים נוספים ככל הדרוש לדעתו לשם דיון בבקשה.
17. (א) המפקח יביא בחשבון עניינים אלה בעת בבואו לשקול בקשה לרשיון מבטח:
- (1) תכניות הפעולה של המבקש וסיכוייו להגשימן;
- (2) התאמתם של נושאי המשרה בתאגיד המבקש, ובמקרה של מבטח חוץ – של מנהליו ומורשיו בישראל, לתפקידם;
- (3) האמצעים הכספיים של התאגיד המבקש;
- (4) האמצעים הכספיים והרקע העסקי של בעלי אמצעי השליטה בתאגיד המבקש;
- (5) תכניותיו של המבקש לענין ביטוח משנה ולענין צוות עובדים מקצועיים וסיכוייו להגשימן;
- (6) תרומת מתן הרשיון לתחרות בשוק ההון, ובמיוחד לתחרות במשק הביטוח ולרמת השירות בו;
- (7) המדיניות הכלכלית של הממשלה;
- (8) טעמים שבטובת הציבור.

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005
בקשה לרשיון

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

שיקולים במתן רשיון
מבטח
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ב) לא יסרב המפקח לתת רשיון מבטח לתאגיד שמתקיימים בו התנאים המפורטים בסעיף 15, אלא לאחר התייעצות עם הועדה ולאחר שניתנה לתאגיד הזדמנות לטעון את טענותיו לפני הועדה, בדרך שהורתה.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

18. ברשיון מבטח ניתן לקבוע תנאים והגבלות ומותר לשנות תנאים והגבלות שנקבעו בו ולהוסיף ענפי ביטוח שבהם יורשה המבטח לעסוק, ובלבד ששינוי תנאים והגבלות כאמור, שלא לפי בקשת המבטח, ייעשה בהתייעצות עם הועדה לאחר שניתנה למבטח הזדמנות לטעון את טענותיו לפני הועדה בדרך שהורתה.

תנאים ברשיון
שינויים
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

סימן ג': (בוטל)

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

19. (בוטל).

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

20. (בוטל).

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

21. (בוטל).

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

סימן ד': ביטול רשיון מבטח

22. (א) המפקח רשאי, לבטל רשיון מבטח, כולו או לגבי ענף ביטוח פלוני, בכל אחת מאלה:

ביטול רשיון מבטח
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(1) המבטח ביקש ביטול רשיונו;

(2) המבטח החליט על פירוקו מרצון;

(3) ניתן צו לפירוק המבטח או למינוי כונס נכסים עליו;

(3א) חדל להתקיים במבטח תנאי מהתנאים למתן הרשיון;

(4) המבטח הפר תנאי מהותי מתנאי הרשיון או חדל להתקיים בו תנאי כאמור;

(5) המבטח הפר הוראות חיקוק או הוראת מינהל שניתנה לפי חוק זה הפרה שיש בה כדי לפגוע במהימנותו;

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(6) חלפו שנתיים מיום מתן הרשיון והמבטח לא החל בניהול עסקים בהיקף המצדיק לדעת המפקח המשך החזקת הרשיון, או שהמבטח הפסיק לנהל עסקים בהיקף כאמור במשך תקופה של שנתיים;

(7) טעמים שבטובת ציבור המבוטחים מצדיקים ביטולו של הרשיון.

(ב) לא יבטל המפקח רשיון מבטח מהטעמים המנויים בסעיף קטן (א)(4), (5) או (7), אלא לאחר התייעצות עם הועדה ולאחר שניתנה למבטח הזדמנות לטעון את טענותיו לפני הועדה בדרך שהורתה.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ג) הודעה על ביטול רשיון מבטח תפורסם ברשומות.

23. (א) מי שרשיונו בוטל חייב למלא אחרי כל ההוראות החלות על מבטח לפי חוק זה כל עוד קיימות התחייבויות שנתן למבוטחים לפני ביטול הרשיון.

פיקוח על תאגיד
שרשיונו בוטל

(ב) המפקח רשאי ליתן למי שרשיונו בוטל הוראות בדבר ניהול עסקיו ככל שהדבר נראה לו נחוץ כדי להגן על המבוטחים; אין בהוראה כאמור כדי לפטור את מי שרשיונו בוטל מאחריותו להתחייבות שנתן לפני ביטול הרשיון.

סימן ה': רישוי סוכני ביטוח

24. (א) לא יעסוק אדם בישראל, בעצמו או על ידי אחר, בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם לבין מבטח (להלן – עיסוק בתיווך) אלא אם כן הוא אחד מהמנויים בפסקאות (1) או (2) שלהלן, ובהתאם לתנאים המפורטים בהן:

תיווך בביטוח
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(1) יש בידו רשיון לפי סימן זה – בהתאם לתנאי הרשיון;

(2) הוא יועץ פנסיוני – ובלבד שהעיסוק בתיווך נעשה כחלק מהייעוץ הפנסיוני ובהמשך לו, על פי הסכם ייעוץ פנסיוני כמשמעותו בסעיף 27 לחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, שנערך בהתאם להוראות החוק האמור.

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(ב) (בוטל).

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

25. (א) המפקח רשאי לתת רשיון סוכן ביטוח (להלן – רשיון סוכן) ליחיד.

סוכן יחיד

- (ב) יחיד כשיר לקבל רשיון סוכן אם נתקיימו בו אלה:
- (1) הוא תושב ישראל;
 - (2) מלאו לו 20 שנים;
 - (3) עבר תקופת התמחות ועמד בבחינות;
 - (4) הוא לא הורשע בעבירה שלדעת המפקח מפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש סוכן ביטוח.
- (ג) המפקח לא יתן רשיון סוכן ליחיד, על אף כשירותו –
- (1) אם הוא הוכרז פושט רגל וטרם ניתן לו הפטר;
 - (2) אם הוא הוכרז פסול דין;
 - (3) אם הוא יועץ השקעות;
 - (4) אם הוא יועץ פנסיוני.
- (1ג) המפקח רשאי לסרב לתת רשיון סוכן ליחיד, אף אם התקיימו לגביו התנאים שבסעיף קטן (ב), אם התקיים לגביו אחד מאלה:
- (1) הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה כאמור בסעיף קטן (ב)(4) וטרם ניתן פסק דין סופי בענינו, או מתנהלת נגדו חקירה פלילית בשל חשד לביצוע עבירה כאמור, ובלבד שניתנה למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו לפני מתן ההחלטה;
 - (2) המפקח סבר, לאחר התייעצות עם הועדה ולאחר שניתנה למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו לפנייה, בדרך שהורתה, כי קיימות נסיבות שבשלהן אין הוא ראוי לשמש כסוכן ביטוח, בשים לב לדרישות המקצוע.
 - (ד) שר האוצר רשאי להתקין תקנות בדבר הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני ביטוח, בדבר מתן ערבויות לאחריהם, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת – בדבר פטור מחובת התמחות או בחינות.
26. (א) המפקח רשאי לתת רשיון סוכן לתאגיד.
- (ב) בקשה לרשיון לתאגיד רשאי להגיש מי שנתמלאו בו תנאים אלה:
- (1) הוא תאגיד שנרשם על פי דין בישראל;
 - (2) שם התאגיד מורה כי עיסוקו בסוכנות ביטוח;
 - (3) העוסקים בשמו בתיווך, ובשותפות – כל השותפים שאינם שותפים מוגבלים, הם בעלי רשיון סוכן;
 - (4) מנהל העסקים וכל מנהל משרד או סניף שלו הם בעלי רשיון סוכן ועיקר עיסוקם בניהולת התאגיד, המשרד או הסניף.
- (ג) המפקח לא ייתן רשיון סוכן לתאגיד, על אף כשירותו, אם הוא יועץ השקעות או יועץ פנסיוני.
- (ד) בבואו ליתן רשיון סוכן לתאגיד ישקול המפקח, בין השאר, את תרומת מתן הרישיון לתחרות במשק הביטוח ולרמת השירות בו.
- (ה) החלטת המפקח שלא ליתן רשיון סוכן לתאגיד אף אם התקיימו לגביו התנאים הקבועים בסעיף קטן (ב), למעט החלטה כאמור בשל האמור בסעיף קטן (ג) או בסעיף 28א, תתקבל לאחר התייעצות עם הועדה, ולאחר שניתנה למבקש הזדמנות לטעון את טענותיו לפני הועדה, בדרך שהורתה.
27. (א) המפקח רשאי, לפי שיקול דעתו, לתת לתושב ישראל שמלאו לו 18 שנים רשיון סוכן מתמחה לתקופה שלא תעלה על שלוש שנים; הוראות סעיף 25(ג) ו-1(ג) יחולו על מתן רשיון סוכן מתמחה.
- (ב) מי שקיבל רשיון סוכן מתמחה רשאי לעשות פעולת תיווך אם מאמנו נתן מראש אישור לפעולה.
- (ג) הוראות סעיפים 28, 29, 55 עד 59, 85(ג) ו-99 יחולו גם לגבי סוכן מתמחה.
28. (א) (1) רשיון סוכן ביטוח הוא רשיון לעסוק באחד מענפי ביטוח אלה: ביטוח פנסיוני, ביטוח ימי או ביטוח כללי, ויכול רשיון סוכן ביטוח לכלול יותר מענף ביטוח אחד.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

סוכן תאגיד

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

סוכן מתמחה
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

הרשיון לפי ענפים
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(2) ברשיון סוכן ביטוח בענף כללי, יפורטו תחומי הביטוח שבהם רשאי סוכן הביטוח לעסוק מבין התחומים שבענף ביטוח כללי.

(3) בסעיף זה –

"ענף ביטוח פנסיוני" – עיסוק בתיווך בביטוח לגבי סוג מוצר פנסיוני; לענין זה, "סוג מוצר פנסיוני" – כהגדרתו בחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, בשינוי זה: פסקה (8) להגדרה האמורה תיקרא כאילו במקום הסיפה החל במילים "והכלולה בקופת גמל", נאמר בה "וכן תכנית ביטוח חיים עם מרכיב חסכון שלא אושרה כקופת גמל ותכנית ביטוח מפני סיכון תאונה, מחלה או נכות";

"ענף ביטוח ימי" – עיסוק בתיווך בביטוח ימי;

"ענף ביטוח כללי" – עיסוק בתיווך בביטוח בכל אחד מאלה:

(1) ביטוח שאינו כלול בענף ביטוח פנסיוני או בענף ביטוח ימי;

(2) ביטוח מפני סיכון תאונה, מחלה או נכות.

(ב) לא יעסוק סוכן ביטוח אלא בתיווך בענפי הביטוח המפורטים ברשיונו.

28. המפקח לא ייתן רשיון סוכן ביטוח בענף ביטוח פנסיוני, כהגדרתו בסעיף 28(א), ליחיד או לתאגיד שהוא אחד מאלה:

(1) יועץ פנסיוני;

(2) יועץ השקעות;

(3) ארגון עובדים או ארגון מעבידים;

(4) תאגיד בנקאי, למעט בנק או בנק חוץ כאמור בסעיף 27 לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981;

(5) מי ששולט באחד מהמנויים בפסקאות (1) עד (4);

(6) מי שמחזיק יותר מעשרה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה ביועץ פנסיוני או ביועץ השקעות;

(7) מי שנשלט בידי אחד מהמנויים בפסקאות (1) עד (6);

(8) מי שמועסק בידי כל אחד מהמנויים בפסקאות (1) עד (7);

(9) מי שאחד מהמנויים בפסקאות (1) עד (3) או מי ששולט באחד מהם, הוא בעל ענין בו, למעט מי שתאגיד בנקאי הוא בעל ענין בו אף אם התאגיד הבנקאי הוא יועץ פנסיוני או יועץ השקעות;

(10) מועדון צרכנים; לענין זה, "מועדון צרכנים" – תאגיד, שותפות, או ארגון שמטרתם ניהול משא ומתן בשם החברים בו לשם התקשרות עם ספק של מצרך או שירות.

29. (א) המפקח רשאי לבטל רשיון סוכן, כולו או לגבי ענף ביטוח פלוני, להתלותו לתקופה שיקבע, להתנות בו תנאים או לשנות תנאי מתנאיו בכל אחת מאלה:

(1) בעל הרשיון ביקש ביטול רשיונו;

(2) אם בעל הרשיון הוא תאגיד – ניתן צו לפירוק או למינוי כונס נכסים עליו או הוא החליט על פירוקו מרצון, ואם הוא יחיד – ניתן לגביו צו כינוס נכסים או צו הכרזה על פשיטת רגל וטרם ניתן לו הפטר, או שהוכרז פסול דין;

(3) בעל הרשיון הפר תנאי מהותי מתנאי הרשיון או שחדל להתקיים בו תנאי מהותי כאמור;

(4) בעל הרשיון הפר הוראות חיקוק או הוראת מינהל לפי חוק זה הפרה שיש בה כדי לפגוע במהימנותו או במקצועיותו;

(5) בעל הרשיון הפר הסכם כאמור בסעיף 30 בענינים הקבועים בסעיף האמור או על פיו;

(6) הוא הורשע בעבירה שלדעת המפקח מפאת מהותה, חומרתה, או נסיבותיה אין הוא ראוי לשמש סוכן ביטוח או הוגש נגדו כתב אישום בשל עבירה כאמור וטרם ניתן פסק דין סופי בענינו;

(7) המפקח סבר כי קיימות נסיבות שבשלהן אין הוא ראוי לשמש סוכן ביטוח, בשים לב לדרישות המקצוע.

סייגים למתן רשיון סוכן ביטוח בענף פנסיוני (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

ביטול והתליה של רשיון סוכן או התניית תנאים בו (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(ב) לא יבוטל רשיון סוכן אלא אם ניתנה לסוכן הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו, ולענין ביטול רשיון לפי פסקאות (4) ו-(7) – לאחר התייעצות בועדה ולאחר שניתנה לסוכן הזדמנות לטעון את טענותיו לפניו, בדרך שהורתה.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ג) היה המפקח סבור שנסיונות הענין וטובת הציבור מחייבים זאת, רשאי הוא להתלות רשיון סוכן לתקופה שלא תעלה על 30 ימים; המפקח רשאי, לאחר שניתנה לסוכן הזדמנות סבירה להשמיע טענותיו, להאריך את תקופת ההתליה לתקופה נוספת שלא תעלה על 30 ימים.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ד) בוטל או הותלה רשיון סוכן – יחדל מיד מי שהיה בעלו לעסוק בתיווך.

(ה) המפקח רשאי, אם ראה צורך בכך כדי להבטיח את עניני המבוטחים, להורות לסוכן שרשיונו בוטל לפעול לחיסול עסקי הביטוח שלו, באופן שיוורה.

30. לא יתווך סוכן בין כל אדם לבין מבטח אלא אם קיים בינו לבין אותו מבטח הסכם בכתב שבין תנאיו חיוב הסוכן בשני אלה;

הסכם בין סוכן
למבטח

(1) להחזיק כספים שגבה ממבוטחים בחשבון נפרד שינוהל על ידו כנאמן של המבטח, כפי שיוורה המפקח;

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(2) להעביר למבטח עד ליום ה-15 בכל חודש, או עד למועד מוקדם יותר שעליו הורה המפקח לגבי סוגים של חוזי ביטוח כפי שהורה, כספים שגבה ממבוטחים בחודש הקודם.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

31. (א) לא יעסוק אדם בישראל בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם שאינו מבטח לבין תושב חוץ או סוכנו שאינם בעלי רשיון לפי חוק זה.

תיווך עם תושב חוץ

(ב) האמור בסעיף קטן (א) לא יחול על תיווך בענפי ביטוח או בסוגי ביטוח שקבע שר האוצר בצו, לאחר התייעצות בועדה; על העוסק בתיווך כאמור יחולו הוראות סעיף 96.

סימן ו': שליטה ואמצעי שליטה

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

31א. בסימן זה –

"איגרת חוב מיועדת" – כל אחת מאלה:

(1) איגרת חוב שמנפיקה מדינת ישראל לפי חוק המילוה (חברות הביטוח), התשכ"ג-1962;

(2) איגרת חוב בערבות מדינת ישראל שהונפקה במסגרת הסכמי ביטוח חיים צמוד;

"ביטוח חיים" – כהגדרתו בסעיף 54(ה);

"החזקה מהותית בתחום החסכון לטווח ארוך" – שליטה בנתח שוק העולה על חמישה עשר אחוזים מסך שווי כלל נכסי החסכון לטווח ארוך; לענין זה יחושב נתח השוק שבשליטת אדם כסך שווי נכסי החסכון לטווח ארוך המנוהלים בידי ובידי כל הגופים המוסדיים שבשליטתו, ולענין השולט יחד עם אחרים, ייוחס כל שווי הנכסים כאמור לכל אחד ואחד מהשולטים בנפרד;

"מבטח" – לרבות תאגיד שמתקיימים בו שניים אלה:

(1) הוא מחזיק יותר מחמישים אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה במבטח פלוני;

(2) יותר מעשרה אחוזים מכלל נכסיו הם אמצעי שליטה במבטחים או בסוכני ביטוח;

"נכסי החיסכון לטווח ארוך" – הנכסים כמפורט להלן:

(1) נכסי קופות גמל, למעט קרנות ותיקות וקופות גמל מרכזיות לפיצויים או קופות גמל מרכזיות לדמי מחלה;

(תיקון מס' 19)
תשס"ח-2008

(2) הנכסים המוחזקים על ידי מבטחים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה בביטוח חיים;

(3) הנכסים המוחזקים על ידי מבטחים לכיסוי התחייבויותיהם לפי תכניות לביטוח חיים המעניקות למבטח תשואה מובטחת, ושהמבטח אינו זכאי בשל הכספים המופקדים בהם, או בשל חלק מהם, לאיגרות חוב מיועדות;

"סוכן תאגיד" – לרבות יועץ פנסיוני שהוא תאגיד, העוסק בתיווך לפי סעיף 24(א)(2).

ת"ט תשס"ו-2005

32. (א) לא יחזיק אדם יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה במבטח, אלא

שליטה והחזקת
אמצעי שליטה
במבטח ובסוכן תאגיד
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

- (ב) לא ישלוח אדם במבטח או בסוכן תאגיד אלא על פי היתר שנתן המפקח. (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- (16) במתן היתר לפי סעיף זה יובאו בחשבון השיקולים המפורטים בסעיף 17, בשינויים המחויבים, לרבות התאמתו של המבקש, לשלוח או להחזיק כמות אמצעי שליטה כמבוקש, ובכלל זה ניסיונו העסקי, עיסוקיו ועסקיו האחרים, חוסנו הכלכלי, מהימנותו, וכן ההשלכות האפשריות של מתן ההיתר על השליטה, הקיימת או העתידית, במבטח או בסוכן התאגיד; היותו של המבקש אגודה שיתופית לא יובא בחשבון במסגרת השיקולים לפי סעיף קטן זה. (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- (2) לא יינתן היתר לשלוח במבטח, אם לאחר מתן ההיתר תהיה למבקש ההיתר החזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך. (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- (ג) היתר שניתן לפי סעיף זה כוחו יפה גם לגבי כל תאגיד שבשליטתו של בעל ההיתר. (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- (16) לא יחזיק אדם בהחזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך, אלא בשל אחד מאלה:
- (1) שינוי בשווי השוק של נכסי החיסכון לטווח ארוך המנוהלים בידו או בידי הגופים המוסדיים שבשליטתו;
- (2) שינוי בשווי כלל נכסי החיסכון לטווח ארוך;
- (3) הצטרפות מבוטחים, או עמיתים כהגדרתם בחוק הפיקוח על קופות גמל, לתכניות ביטוח חיים או לקופות גמל באופן המגדיל את נכסי החיסכון לטווח ארוך המנוהלים בידו או בידי הגופים המוסדיים שבשליטתו, למעט הצטרפות כאמור בעקבות התקשרות עם גוף מוסדי אחר או מיזוג עמו.
- (7) הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) לא יחולו –
- (1) על מי שמחזיק אמצעי שליטה מכוח העברה על פי דין;
- (2) על תאגיד שרכש אמצעי שליטה ממי ששולט בו. (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- (ה) (בוטל). (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- (1) הוראות סעיף זה לא יחולו לגבי אמצעי שליטה בתאגיד שהוא מבטח חוץ, אלא אם המחזיק הוא תושב ישראל.
- (2) הוראות סעיף זה יחולו גם על החזקת אמצעי שליטה במבטח כערוכה לחיוב, למעט אמצעי שליטה כאמור שנועדו בתום לב לשמש כערוכה לחיוב בידי תאגיד בנקאי ואשר שיעורם בחשבון ניירות ערך של לקוח כלשהו אינו עולה על 0.001% מאותו סוג של אמצעי השליטה. (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
33. מי שמחזיק אמצעי שליטה בתאגיד מבטח או בסוכן תאגיד לא יעביר אותם לאחר בידועו שהנעבר זקוק להיתר לפי סעיף 32 ואין בידו ההיתר. העברת אמצעי שליטה (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- 33א. (א) המפקח רשאי לבטל או לשנות היתר שנתן לפי סעיף 32, לאחר התייעצות בועדה, אם היה לו יסוד סביר להניח כי מתקיים אחד מאלה:
- (1) כבעל ההיתר חדל להתקיים תנאי מהותי מתנאי ההיתר או שהוא הפר תנאי כאמור;
- (2) בעל ההיתר הוא בעל החזקה מהותית בתחום החיסכון לטווח ארוך, שלא מהטעמים המנויים בסעיף 32(ג);
- (3) בעל ההיתר או נושא משרה בו הורשע בעבירה, אשר חומרתה, מהותה או נסיבותיה מצדיקות את ביטול ההיתר או את שינויו;
- (4) לענין בעל ההיתר שהוא תאגיד – ניתן צו לפירוקו או מונה כונס נכסים לנכסיו או לחלק מהותי מהם בשל אי-תשלום חוב, ולענין בעל ההיתר שהוא יחיד – ניתן לגביו צו כינוס נכסים בהליכי פשיטת רגל או שהוא הוכרז פסול דין;
- (5) יש חשש ממשי לפגיעה ביציבותו של המבטח או חשש לפגיעה בטובת הציבור אם לא יבוטל או ישונה ההיתר.
- (ב) המפקח לא ישנה או יבטל היתר כאמור בסעיף קטן (א), אלא אם כן ניתנה לבעל ההיתר הזדמנות לטעון את טענותיו לפני הועדה, בדרך שהורתה, ולתקן את ההפרה בתוך תקופה שיקבע המפקח ואשר לא תפחת מ-30 ימים. (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
- (ג) (1) הוגש כתב אישום נגד בעל ההיתר או נושא משרה בו, בעבירה אשר מפאת

חומרתה, מהותה או נסיבותיה, לדעת המפקח, הרשעה בה היתה מצדיקה ביטול ההיתר או שינויו, רשאי המפקח, לאחר התייעצות עם הועדה, ולאחר שניתנה לבעל ההיתר הזדמנות לטעון את טענותיו לפני הועדה, בדרך שהורתה, לשנות את ההיתר ולקבוע בו הוראות ותנאים שיחולו בתקופה שיקבע, ואם הוגש כתב אישום כאמור נגד נושא משרה בבעל ההיתר – גם להעביר את נושא המשרה מתפקידו.

(2) הוראות פסקה (1) יחולו גם כשנפתחה חקירה פלילית נגד בעל היתר או נושא משרה בו בעבירה כאמור באותה פסקה, ובלבד שהמפקח התייעץ עם היועץ המשפטי לממשלה.

34. (א) סבר המפקח שאדם פעל בלא היתר כאמור בסעיף 32, רשאי הוא, בהתייעצות עם הועדה ולאחר שניתנה לאותו אדם הזדמנות לטעון את טענותיו לפני הועדה, בדרך שהורתה, להורות –

הוראות המפקח למי שפעל בלא היתר (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(1) על מכירת אמצעי שליטה שמחזיק אותו אדם, כולם או חלקם, בתוך תקופה שיקבע, כך שלא יחזיק אמצעי שליטה מסוג כלשהו, מעל השיעור המותר להחזקה בלא היתר לפי סעיף 32;

(2) שלא יופעלו זכויות ההצבעה או זכויות למינוי דירקטורים מכוח אמצעי שליטה שמחזיק אותו אדם בלא היתר לפי סעיף 32;

(3) שהצבעה מכוח אמצעי שליטה שהחזיק אותו אדם בלא היתר לפי סעיף 32, לא תבוא במנין הקולות באותה הצבעה;

(4) על ביטול מינויו של דירקטור שנגרם בידי אותו אדם.

(ב) החזיק אדם אמצעי שליטה במבטח או בסוכן תאגיד מכוח העברה על פי דין, בשיעור הטעון היתר לפי הוראות סעיף 32, רשאי המפקח, לאחר שנתן למחזיק הזדמנות לטעון את טענותיו, להורות לו למכור את אמצעי השליטה האמורים, כולם או חלקם, בתוך תקופה שיקבע, כך שלא יחזיק אמצעי שליטה מסוג כלשהו, מעל לשיעור המותר להחזקה בלא היתר לפי הוראות סעיף 32.

(ג) הורה המפקח, לפי הוראות סעיף קטן (ב), למכור אמצעי שליטה, רשאי הוא לתת הוראה כאמור בסעיף קטן (א)(2) עד (4), בשינויים המחויבים.

(ד) לא מכר המחזיק את אמצעי השליטה בהתאם להוראת המפקח לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), רשאי בית המשפט המחוזי, לבקשת המפקח, למנות כונס נכסים למכירת אמצעי השליטה כאמור.

(ה) מבטח וסוכן תאגיד יעשו כמיטב יכולתם למנוע מאדם לפעול מכוח אמצעי שליטה המוחזקים בניגוד להוראות סעיף קטן (ב) וסעיף 32.

34א. (א) המחזיק יותר מחמישה אחוזים מסוג מסוים של אמצעי שליטה במבטח או בסוכן תאגיד, ימסור למבטח או לסוכן התאגיד, לפי הענין, ב-1 באפריל בכל שנה ובמועדים אחרים שיקבע המפקח, דין וחשבון על החזקת אמצעי השליטה האמורים שבידו ופרטים אחרים כפי שיקבע המפקח, לרבות פרטים אלה:

דיווח על החזקת אמצעי שליטה (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(1) לענין מחזיק שהוא תאגיד – השולטים בו, וכן המחזיקים חמישה אחוזים או יותר מסוג מסוים של אמצעי שליטה בו;

(2) מי שהמחזיק פועל כשלוח או כנאמן בעבורו.

(ב) המפקח רשאי לקבוע כי מחזיק אמצעי שליטה שחלה עליו חובת דיווח לפי סעיף זה, ימסור את הדיווח גם למפקח ישירות.

(ג) הוראות סעיף זה יחולו גם על מי שמחזיק אמצעי שליטה במבטח או בסוכן תאגיד כערוכה לחיוב, למעט מחזיק שהוא תאגיד בנקאי.

(ד) בסעיף זה, "מבטח" – כהגדרתו בסעיף 1.

פרק ד': הפיקוח על עסקי ביטוח

סימן א': הגבלות על ניהול עסקים

35. שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות, לכל המבטחים או לסוגי מבטחים, הוראות בדבר הון מניות מונפק ונפרע מינימלי ועודף מינימלי של נכסים לעומת התחייבויות.

הון מינימלי

36. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגי מבטחים, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר —

הוראות בדבר ניהול עסקים

- (1) סוגי הנכסים שיחזיק מבטח כנגד התחייבויותיו לסוגיהן ושיעוריהם ביחס להתחייבויות;
- (2) דרכי החזקת הנכסים שמבטח מחזיק כנגד התחייבויותיו;
- (3) המקרים שבהם רשאי מבטח להשקיע בחברת בת שלו, בבעל אמצעי שליטה בו, במבטח אחר או בסוכן ביטוח;
- (4) חובת מבטח להחזיק עתודות ביטוח ודרכי חישובן;
- (5) עיסוק כמבטח בחוץ לארץ;
- (6) השיעור המינימלי של חלק הסיכון שישאו בו מבטחים בישראל;
- (7) השיעור המקסימלי של חלק הסיכון שישא בו מבטח;
- (8) הלוואות שמבטח רשאי לתת וערבויות שהוא רשאי לערוב, ושיעוריהן.

(ב) (בוטל).

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ג) המפקח רשאי, מטעמים מיוחדים שיפרט, להטיל על מבטח פלוני לתקופה מסויימת הגבלות נוספות על אלה שנקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (א).

36א. הוראות סעיפים 31 עד 36 לחוק הפיקוח על קופות גמל יחולו, בשינויים המחוייבים, לגבי ביטוחים תלויי תשואה ולגבי הנכסים המנוהלים בידי מבטח לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה; שר האוצר רשאי לקבוע הקלות לענין תחולת הוראות הסעיפים האמורים על מבטח, בדרך של קביעת שינויים ותיאומים בתחולת ההוראות האמורות, כולן או חלקן, על מבטח, או קביעה כי הוראות אלה, כולן או חלקן, לא יחולו לגביו.

החלת הוראת על קופות גמל לענין ביטוחים תלויי תשואה (תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

37. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר —

הוראות בדבר דמי ביטוח

- (1) שיעורי דמי הביטוח ותשלומים אחרים שמבטח רשאי לגבות ממבוטחים, לרבות שיעורים מקסימליים ומינימליים ותשלום דמי ביטוח בשיעורים;
- (2) חובת מבטח הקובע דמי ביטוח באשראי להודיע למבוטח מראש, בדרך שנקבעה, את דמי הביטוח באשראי ודמי הביטוח במזומן, את שיעור הריבית, על פי חישוב שנתי, שבדמי הביטוח באשראי, ואת שיעורי התשלום של דמי הביטוח באשראי ומועדיהם.

(ב) תקנות לפי סעיף קטן (א) (1) טעונות אישור ועדת הכספים של הכנסת.

38. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר תנאים שבחווה ביטוח וניסוחם; הסדר הסותר תנאי שיש לקבעו על פי תקנות שהותקנו כאמור לא ינהגו לפיו, ויראו כאילו הותנה במקומו התנאי שיש לקבעו כאמור, זולת אם ההסדר הוא לטובת המבוטח; אין בהוראה זו כדי לגרוע מאחריותו הפלילית של המבטח.

הוראות בדבר תנאי ביטוח

(ב) תקנות לפי סעיף זה לא יסתרו הוראה שאין להתנות עליה לפי חוק חווה הביטוח, תשמ"א-1981.

39. (א) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר מבנה פוליסת ביטוח וצורתה, לרבות הבלטת תנאים מסויימים וכן את הגודל המזערי ואופן הכתיבה של האותיות בפוליסת ביטוח, כולן או חלקן.

צורת הפוליסה והבלטת תנאים (תיקון מס' 3)
תשנ"ה-1995

(ב) המפקח רשאי לדרוש ממבטח שפרט מסויים המובא בפוליסת ביטוח יובלט הבלטה מיוחדת בצורה שיוורה.

40. (א) מבטח המבקש להנהיג תכנית ביטוח שפרטיה לא הוגשו למפקח לפי סעיף 16 או לשנות את תנאי הביטוח או את דמי הביטוח והתשלומים האחרים שפרטים עליהם הוגשו למפקח כאמור, יגיש למפקח הודעה על כך 10 ימים לפני שיחול השינוי.

שינוי תנאי ביטוח

(ב) בענפי ביטוח שקבע שר האוצר בצו לענין זה לא ינהיג מבטח תכנית או שינוי כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם התיר זאת המפקח.

(ג) שר האוצר רשאי לקבוע בצו כאמור בסעיף קטן (ב) סוגי עסקים או שינויים שעליהם

לא תחול חובת קבלת היתר, וכן סוגי עסקים או שינויים שבהם יהיה המבטח רשאי להנהיג תכנית או שינוי כאמור בסעיף קטן (א) אם המפקח לא הודיע על התנגדותו תוך 30 ימים מיום שקיבל הודעה עליהם.

41. (א) מבטח או סוכן ביטוח לא יקבל עסקי ביטוח בתיווכו של אדם אלא אם יש בידו רשיון סוכן וקיים ביניהם הסדר בכתב כאמור בסעיף 30.

(ב) מבטח או סוכן ביטוח לא ישלם דמי עמילות בעד תיווך בין כל אדם לבניו אלא למי שיש בידו רשיון סוכן.

(ג) האמור בסעיף קטן (ב) אינו מונע תשלום דמי עמילות ליורשיו של סוכן ביטוח שנפטר בשל ביטוח חיים שנעשה בתיווכו או בשל ביטוחים אחרים המתחדשים בתוך שנתיים מיום פטירתו.

(1ג) הוראת סעיף זה יחולו, בשינויים המחויבים, על יועץ פנסיוני, לעניין עיסוקו בתיווך לגבי מוצר פנסיוני הכלול בהגדרה "סוג מוצר פנסיוני" שבחוק הייעוץ והשיווק הפנסיוני, כאילו היה סוכן ביטוח.

(ד) שר האוצר, בהתייעצות עם הועדה, רשאי לקבוע בתקנות, דרך כלל או לסוגי מבטחים או סוכנים, לכל ענפי הביטוח או לענפי ביטוח מסויימים, הוראות בדבר דמי העמילות המקסימליים שמותר למבטח לשלם לסוכן ביטוח.

(ה) לענין סעיף זה, "דמי עמילות" — עמלה, שכר, השתתפות בהוצאות, או כל הטבה אחרת, הכל במישרין או בעקיפין.

(1) (נמחק).

סימן א'1: אורגנים ובעלי תפקידים אחרים במבטח

41א. בסימן זה, "מבטח" — למעט מבטח חוץ, אלא אם כן קבע השר אחרת ובתנאים שיקבע.

41ב. בדירקטוריון של מבטח (בסימן זה — הדירקטוריון) יכהנו לפחות שבעה דירקטורים ולא יותר מחמישה עשר דירקטורים.

41ג. (א) על מבטח יחולו הוראות סעיפים 94(א), 97, 100, 114 עד 117, 119(א), 146 עד 153, 219(ג) ו-269 לחוק החברות, בשינויים המחויבים לפי הוראות חוק זה, כאילו היה חברה ציבורית, וכן יחולו עליו הוראות סעיפים קטנים (א) ו-(ב) של סעיף 95 לאותו חוק, ואולם לענין זה יקראו את הסעיפים הקטנים האמורים בלא המילים "אלא לפי הוראות סעיף 121(ג)".

(ב) שר האוצר, בהתייעצות עם שר המשפטים, רשאי לקבוע הקלות לענין תחולת הוראות הסעיפים המנויים בסעיף קטן (א) עלמבטח, בדרך של קביעת שינויים ותיאומים בתחולת ההוראות האמורות, כולן או חלקן, על מבטח, או קביעה כי הוראות אלה, כולן או חלקן, לא יחולו לגביו.

41ד. (א) מבטח ימנה אקטואר לכל ענף ביטוח שבו עוסק המבטח, למעט ענפים שקבע המפקח, וניתן למנות אקטואר אחד לכמה ענפי ביטוח שבהם עוסק המבטח (בחוק זה — אקטואר ממונה); מינוי של אקטואר ממונה וסיום כהונתו לפני תום תקופת המינוי יהיו טעונים אישור מוקדם של הדירקטוריון.

(ב) תפקידיו של אקטואר ממונה הם לפחות אלה:

- (1) להמליץ לדירקטוריון ולמנהל הכללי באשר לגובה ההתחייבויות הביטוחיות של המבטח בענפי הביטוח שלגביהם הוא התמנה, ובמבטח שניתן לו רישיון כאמור בסעיף 15(א1) — באשר למאזן האקטוארי של קופת הגמל לקצבה שבניהולו;
- (2) להכין או לאשר בעבור המבטח דוח, הצהרה או כל מסמך אחר, שעל המבטח להגיש לפי חוק זה, ואשר המפקח קבע כי יוכנו או יאושרו בידי האקטואר הממונה;
- (3) למסור למנהל הסיכונים שמונה לפי הוראות סעיף קטן (ג) מידע או דוחות שיקבע המפקח, לצורך מילוי תפקידו של מנהל הסיכונים, לענפי הביטוח שלגביהם התמנה האקטואר;
- (4) כל תפקיד אחר שיורה המפקח.

(ג) מבטח ימנה מנהל סיכונים, ולענין מבטח שקיבל רשיון כאמור בסעיף 15(א1) — ימנה גם מנהל סיכונים לכל קופת גמל לקצבה שבניהולו של המבטח, וניתן למנות מנהל סיכונים אחד למבטח ולכמה קופות גמל כאמור; מינוי של מנהל סיכונים וסיום כהונתו לפני תום תקופת המינוי

קבלת עסקים ותשלום דמי עמילות

(תיקון מס' 18) תשס"ח-2008

ת"ט תשמ"א-1981

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

החלת הוראות הסימן (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005
דירקטוריון של מבטח (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

תחולת הוראות מחוק החברות (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

אקטואר ומנהל סיכונים (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

יהיו טעונים אישור מוקדם של הדירקטוריון.

(ד) תפקידיו של מנהל סיכונים שמונה כאמור הם לפחות אלה:

- (1) לייצג דירקטוריון ולמנהל הכללי באשר לסיכונים שעליהם יורה המפקח העומדים לפני המבטח, ואם הוא מנהל סיכונים של קופת גמל לקצבה, כאמור בסעיף קטן (ג) – באשר לסיכונים כאמור העומדים לפני עמיתי קופת הגמל;
- (2) כל תפקיד אחר שיורה המפקח.

41ה. (א) הדירקטוריון ימנה ועדות השקעות כמפורט להלן:

(1) ועדת השקעות להשקעת ההון העצמי של המבטח ולהשקעת כספים לכיסוי ההתחייבויות הביטוחיות שלו שאינן התחייבויות תלויות תשואה (בחוק זה – ועדת השקעות שאינן תלויות תשואה);

(2) ועדת השקעות להשקעת כספים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה של המבטח (להלן – ועדת השקעות תלויות תשואה).

(ב) בועדות ההשקעות האמורות בסעיף קטן (א) יכול שיכהנו גם מי שאינם דירקטורים במבטח.

(ג) לענין ועדת השקעות תלויות תשואה יחולו הוראות לפי סעיף 11 לחוק הפיקוח על קופות גמל; שר האוצר רשאי לקבוע הקלות לענין תחולת הסעיף האמור על מבטח, בדרך של קביעת שינויים ותיאומים בתחולת הוראות הסעיף האמור, כולן או חלקן, על מבטח, או קביעה כי הוראות אלה, כולן או חלקן, לא יחולו לגביו.

41ו. (א) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות בענינים אלה:

(1) הרכב הדירקטוריון, וכן מינוי ועדות דירקטוריון וועדת ההשקעות שאינן תלויות תשואה (בסעיף זה – ועדת ההשקעות), מספר החברים בהן והרכבן;

(2) תנאי כשירות של דירקטור, של חבר ועדת דירקטוריון ושל חבר ועדת השקעות, ורשאי שר האוצר לקבוע תנאי כשירות נוספים, לרבות מיומנות חשבונאית ופיננסית, הנדרשים מדירקטור חיצוני ומחברים מסוימים בועדות כאמור;

(3) הגבלות לענין מינוי דירקטור, חבר ועדת דירקטוריון או חבר ועדת השקעות, לרבות הגבלות בשל עיסוקיהם האחרים;

(4) דרך המינוי של דירקטור ושל חבר ועדת השקעות, והוראות לענין הפסקה או פקיעה של כהונתם;

(5) המנין החוקי בישיבות דירקטוריון, ועדת דירקטוריון וועדת השקעות;

(6) תפקידי ועדת השקעות והחלטות שיש לקבלן בועדה כאמור, לרבות החלטות שיש לקבלן בהליך מיוחד או ברוב מיוחד שייקבע, וכן מועדים או אירועים שבהם תתכנס הועדה;

(7) נושאים שיידונו והחלטות שיתקבלו בדירקטוריון או בועדה מועדותיו, והחלטות כאמור שיתקבלו בהליך מיוחד או ברוב מיוחד שייקבע.

(ב) המפקח רשאי להורות על דרכי עבודתם של הדירקטוריון, של ועדת דירקטוריון ושל ועדת ההשקעות, ככל שלא נקבעו בתקנות לפי סעיף קטן (א).

41ז. (א) מבטח ימנה רואה חשבון מבקר, ויחולו עליו הוראות סעיפים 154 עד 170 לחוק החברות כאילו היה המבטח חברה ציבורית, בכפוף להוראות סעיף זה ובשינויים המחויבים.

(ב) נודע לרואה החשבון המבקר, במהלך ביצוע תפקידו, על הפרה מהותית של הוראה מההוראות לפי חוק זה או של הוראת מינהל שניתנה לפיו, ימסור על כך הודעה, בכתב, לוועדת הביקורת ולמנהל הכללי, ויבקש את תגובת המנהל הכללי בתוך המועד שיקבע בהודעה; לא התקבלה תגובת המנהל הכללי בתוך המועד שנקבע כאמור, או שרואה החשבון המבקר לא השתכנע, לאחר שעיין בתגובת המנהל הכללי, כי ההפרה אינה הפרה מהותית, ימסור רואה החשבון המבקר, למפקח, על אף הוראות כל דין או הסכם, הודעה על ההפרה בצירוף תגובת המנהל הכללי, ככל שהתקבלה.

41ח. שר האוצר רשאי לקבוע תנאי כשירות לנושא משרה, למנהל כללי, למנהל סיכונים או לאקטואר, במבטח, וכן למי שעוסק בניהול השקעות במבטח או מטעמו, ורשאי הוא לקבוע הוראות לענין עיסוקים נוספים במהלך כהונתם או עיסוקם בתפקיד כאמור, וכן לקבוע, ככל

ועדות השקעות
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

כללים לענין
דירקטוריון, ועדותיו
וועדת השקעות שאינן
תלויות תשואה
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

רואה חשבון מבקר
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

תנאי כשירות
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

שהדבר נדרש לשם הגנה על המבוטחים, מגבלות שיחולו עליהם בתום הכהונה או ההעסקה.

41ט. (א) לא ימונה ולא יכהן כדירקטור, כחבר ועדה, כמנהל כללי, כנושא משרה או כבעל תפקיד אחר, במבטח, מי שתפקידיו או עיסוקיו האחרים יוצרים או עלולים ליצור ניגוד ענינים עם תפקידו האמור או שיש בהם כדי לפגוע ביכולתו לכהן באותו תפקיד.

(ב) שר האוצר רשאי לקבוע הוראות שמטרתן למנוע ניגוד ענינים אפשרי של דירקטור, חבר ועדה, מנהל כללי, נושא משרה ובעל תפקיד אחר, במבטח, לרבות הוראות לענין עיסוקים אחרים שלא יהיו רשאים לעסוק בהם או פעולות שלא יהיו רשאים לבצע, וכן הצהרות ודיווחים שיידרשו מהם.

41י. (א) לא יכהן אדם כנושא משרה במבטח, אלא אם כן נמסרה למפקח הודעה, שישים ימים לפחות לפני תחילת הכהונה, והמפקח לא הודיע בתוך התקופה האמורה על התנגדותו למינוי האמור, או שהודיע כי אינו מתנגד למינוי.

(ב) החלטת המפקח להתנגד למינוי תינתן לאחר שנתן למועמד הזדמנות לטעון את טענותיו, והוא יביא בחשבון לענין זה את התאמתו של המועמד לתפקיד המוצע, לרבות נסיונו העסקי, יושרו, יושרתו וקשריו, מכל סוג שהוא, עם המבטח או עם נושא משרה במבטח.

(ג) מונה נושא משרה, ולאחר מינויו התבררו פרטים נוספים או חדשים לענין השיקולים האמורים בסעיף קטן (ב), רשאי המפקח, לאחר התייעצות עם הועדה ולאחר שניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו לפניה, בדרך שהורתה, להורות על הפסקת כהונתו, בשל הפרטים הנוספים או החדשים כאמור.

(ד) הוראות סעיף זה יחולו גם על כהונת דירקטור של מבטח כיושב ראש הדירקטוריון שלו, בשינויים המחויבים.

(ה) בסעיף זה, "נושא משרה" – דירקטור, מנהל כללי ומבקר פנימי וכן מי שהמפקח יקבע; המפקח יקבע לכל מבטח מי מבעלי התפקידים באותו מבטח חייב באישור המינוי ובלבד שקביעתו לא תכלול יותר משבעה בעלי תפקידים במבטח.

סימן ב': דינים וחשבונות

42. מבטח וסוכן תאגיד יגישו למפקח דוחות והודעות כמפורט להלן:

(1) דוחות כספיים שיקבע שר האוצר, במועדים ולתקופות שיקבע או בהתרחש אירוע שיקבע;

(2) דוחות מידיים והודעות שיקבע שר האוצר, בהתרחש אירוע שיקבע;

(3) דוחות והודעות נוספים שעליהם יורה המפקח.

(ב) המפקח יקבע הוראות בדבר אופן הגשתם של דוח או הודעה לפי סעיף זה, לרבות פרסומם לציבור, מתכונתם, תוכנם, מידת פירוטם וכללים חשבונאיים לעריכתו של דוח כספי, לרבות ההצהרות והביאורים שיש לצרף אליו.

(ג) המפקח רשאי, מטעמים שיירשמו, לפטור מבטח או סוכן תאגיד מהגשת דוח או הודעה לפי סעיף זה או להאריך את המועד להגשתם.

42א. (א) לא יהיה בדוח או בהודעה שהוגשו לפי סעיף 42 פרט מטעה; על פרסום פרט מטעה בדוח או בהודעה כאמור יחולו הוראות פרק ה' לחוק ניירות ערך, בשינויים המחויבים.

(ב) בסעיף זה, "פרט מטעה" – לרבות דבר העלול להטעות אדם סביר וכל דבר חסר שהעדרו עלול להטעות אדם סביר.

43. (בוטל).

44. (בוטל).

45. (בוטל).

46. (בוטל).

47. (בוטל).

מיניעת ניגודי ענינים
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

אישור מינוי נושא
משרה
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

דוחות והודעות
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

פרט מטעה בדוח או
בהודעה
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

48. (בוטל).
- 48א. (א) בפרוטוקול האסיפה הכללית של מבטח בהחלטותיה בעניינים המנויים להלן, יפורטו שמות הנוכחים באסיפה, שמות המצביעים, שיעור ההחזקות בזכויות ההצבעה שמכוחן הצביעו ואופן הצבעתם:
- (1) שינוי התזכיר או התקנון;
 - (2) מינוי או הפסקת כהונה של דירקטור;
 - (3) אישור פעולות או עסקאות הטעונות את אישור האסיפה הכללית לפי הוראות סעיפים 255 ו-268 עד 275 לחוק החברות;
 - (4) חלוקה לפי הפרק השני בחלק השביעי לחוק החברות;
 - (5) אישור מיזוג לפי סעיף 320 לחוק החברות.
- (ב) המפקח רשאי לדרוש ממי שנכח או ממי שהצביע באסיפה כללית מסוימת של מבטח, פרטים בדבר זהותו, פרטים בדבר זהותו של מי שהוא פועל כשלוח או כנאמן בעבורו, ואם הוא תאגיד – פרטים בדבר השולטים בו.
49. מבטח או סוכן ביטוח שנפתחו נגדו הליכי פירוק או פשיטת רגל, יודיע על כך למפקח ללא דיחוי.
50. (א) המפקח או מי שהוא הסמיך לכך רשאי לדרוש מכל מבטח וסוכן ביטוח, ומכל נושא משרה בהם, למסור לו כל ידיעה ומסמך הנוגעים לעסקי ביטוח שבטיפולו, לרבות דינים וחשבונות סטטיסטיים ואקטואריים, ולהראות לו או לנציגיו כל פנקס, חשבון, תעודה או מסמך אחר שברשותו הנוגעים לעסקי הביטוח שלו.
- (ב) (בוטל).
- 50א. המפקח, עובד הכפוף לו, או מי שפועל מטעמו, לא יגלה ידיעה ולא יראה מסמך שנמסרו לו מכוח תפקידו או סמכויותיו לפי חוק זה, אלא לצורך הליך פלילי, או אם המפקח ראה צורך בכך לשם דיון בועדה.
- 50ב. (א) על אף הוראות סעיף 50א, רשאי המפקח לגלות ידיעה או להראות מסמך לרשות ניירות ערך כמשמעותה בסעיף 2 לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, ולמפקח על הבנקים שמונה לפי הוראות סעיף 5 לפקודת הבנקאות, 1941 (בסעיף זה – הגוף הנעבר), ובלבד שנוכח כי הידיעה או המסמך מתבקשים לצורך מילוי תפקידיו של הגוף הנעבר.
- (ב) לא יגלה אדם ידיעה ולא יראה מסמך שנמסרו לו לפי הוראות סעיף זה.
- 50ג. (א) על אף הוראות סעיף 50א רשאי המפקח למסור ידיעה או מסמך שבידו לרשות מוסמכת במדינת חוץ שתפקידה לפקח על מי שעוסק בביטוח או בתיווך לענין ביטוח, באותה מדינה.
- (ב) המפקח לא ימסור ידיעה או מסמך לפי הוראות סעיף קטן (א) אלא אם כן נוכח כי התמלאו שניים אלה:
- (1) הידיעה או המסמך מתבקשים לצורך מילוי תפקידיה של הרשות המוסמכת, בפיקוח על גופים כאמור בסעיף קטן (א);
 - (2) הרשות המוסמכת אישרה שחלה עליה חובת סודיות בדומה להוראות סעיף 50א, או שהתחייבה שלא להעביר את הידיעה או המסמך לאחר.
- (ג) המפקח לא ימסור ידיעה או מסמך כאמור אם נקבע כי מסירתם עלולה לפגוע בחקירה תלויה ועומדת או בביטחון המדינה.
51. (בוטל).
52. (בוטל).
53. (בוטל).
- סימן ג': הפרדת עסקי ביטוח חיים
54. (א) מבטח שהורשה לעסוק בענף ביטוח חיים ינהל לגבי עסקיו אלה מערכת חשבונות

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005
מידע מבעלי מניות
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

פירוק או פשיטת רגל

מסירת ידיעות
ומסמכים
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005
סודיות
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

מסירת מידע לרשות
פיקוח במדינת חוץ
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

הפרדת חשבונות
ונכסים

נפרדת, יחזיק נכסים נפרדים לכיסוי התחייבויותיו בביטוח חיים, ויעשה ביטוח משנה נפרד לעסקים אלה.

(ב) נכסים וזכויות המוחזקים לכיסוי התחייבויות מבטח בביטוח חיים וביטוח המשנה להתחייבויות אלה ישמשו לכיסוי התחייבויות המבטח בביטוח חיים; נותרו נכסים לאחר מילוי כל התחייבויות המבטח בביטוח חיים, ישמשו לכיסוי התחייבויות אחרות של המבטח.

(ג) האמור בסעיף קטן (ב) יחול אף בהליכי הוצאה לפועל נגד מבטח ובהליכי פירוק של מבטח.

(ד) שר האוצר רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר דרכי הפרדת החשבונות והנכסים.

(ה) בסעיף זה, "ביטוח חיים" — ביטוח שבו מקרה הביטוח הוא מותו של המבוטח או של זולתו או הגיעם לגיל מסויים או מקרה אחר בחייהם, לרבות ביטוח תאונה, מחלה ונכות שהוא חלק מפוליסת ביטוח חיים או תוספת קבועה לה.

פרק ה': שמירה על עניני מבטחים

55. (א) מבטח או סוכן ביטוח לא יתאר תיאור מטעה עסקת ביטוח המוצגת לפני לקוח פלוני ולא יכלול תיאור מטעה בפרסום לציבור.

איסור תיאור מטעה

(ב) לענין זה, "תיאור מטעה" — תיאור הניתן בעל פה, בכתב או בדפוס, שיש בו כדי להטעות בענין מהותי בעסקה; בלי לגרוע מכלליות האמור יראו עניינים אלה כמהותיים בעסקה:

(1) שם המבטח או הסוכן, ותקו, הצטיינותו, המוניטין שלו, מצבו הכספי והיקף עסקיו;

(2) מהותה של עסקת הביטוח, היקף הכיסוי הביטוחי, הסייגים לו והתנאים המוקדמים לקיומו;

(3) משך תקופת הביטוח והאפשרויות שבידי המבוטח או המבטח להפסיקה;

(4) דמי הביטוח ותשלומים אחרים שעל המבוטח לשלם, לרבות דמי הביטוח המקסימליים המותרים על פי דין ושיעור הריבית על האשראי שניתן לתשלומם, לפי חישוב שנתי;

(5) דמי הביטוח בהשוואה לדמי הביטוח הרגילים או המקובלים או שנדרשו בעבר, לגבי אותו מבטח ולגבי מבטחים אחרים;

(6) התאמת תנאי הפוליסה לתנאים שנקבעו או שאושרו על פי דין או לתנאים שנקבעו בדוגמה שצויינה;

(7) חוות דעת שנתן אדם לגבי העסקה או לגבי המבטח.

(ג) תהא זו הגנה טובה לסוכן ביטוח שבתארו תיאור מטעה התבסס על תיאור בכתב שסיפק מבטח ושהוא לא ידע ולא יכול היה לדעת שהתיאור מטעה.

56. היה תיאור מטעה בפרסומת של מבטח או של סוכן ביטוח, יראו כמטעה את מי שבשמו נעשתה הפרסומת ואת האדם שהביא את הדבר לפרסום וגרם בכך לפרסומו, ואם המוציא לאור, העורך, המדפיס או מי שהחליט בפועל על פרסום אותה פרסומת ידעו כי הפרסומת מטעה או אם על פניה הפרסומת מטעה — יראו גם אותם כמטעים.

אחריות לתיאור מטעה

57. (א) לא יתנה מבטח או סוכן ביטוח עשיית ביטוח בענף פלוני בעשיית ביטוח בענף אחר, או בקניית שירות אחר או נכס ממנו או מאדם אחר שהמבטח או הסוכן ציין, אלא אם קיים קשר עסקי סביר בין הביטוח המבוקש לבין קיום התנאי.

התניית ביטוח

(ב) בלי לגרוע מדרכי הוכחה אחרות בדבר הסבירות של קשר כאמור, רשאי מבטח להודיע למפקח על מדיניות עסקית שקבע לענין התניית מתן ביטוח בתנאי כאמור בסעיף קטן (א), ואם אישר המפקח, בהתייעצות עם הוועדה, את המדיניות האמורה ייחשב קשר בין ביטוח מבוקש לבין קיום התנאי כקשר סביר אם הוא נובע מאותה מדיניות.

58. לא יעשה מבטח או סוכן ביטוח — במעשה או במחדל, בכתב, בעל פה או בכל דרך אחרת — דבר שיש בו משום ניצול מצוקתו של מבוטח, חולשתו השכלית או הגופנית, בורותו, אי ידיעתו את השפה או חוסר נסיונו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה של ביטוח בתנאים בלתי סבירים או כדי לקבל תמורה העולה על התמורה המקובלת.

איסור פגיעה בנטיבות מיוחדות

59. (א) הסכם ביטוח שנעשה באמצעות סוכן ביטוח בעת שפנה למבוטח במקום מגוריו או

עסקה במקום מגוריו או עבודה של מבוטח

עבודתו של המבוטח, שלא לפי הזמנתו, רשאי המבוטח לבטלו תוך שלושה ימי עסקים מיום עשייתו.

(ב) משבוטל הסכם ביטוח לפי סעיף קטן (א) יחזיר המבטח למבוטח את מה שקיבל לפי ההסכם.

(ג) סוכן ביטוח שפנה למבוטח כאמור בסעיף קטן (א) ימסור לו הסבר לגבי זכויותיו לפי סעיף זה; שר האוצר רשאי לקבוע פרטים שייכללו בהסבר והדרך לנתינתו.

59א. הוראות סעיף 54 לחוק הפיקוח על קופות גמל יחולו, בשינויים המחויבים, לגבי תביעה בשם מבטח בשל נזק שנגרם לנכסים המנוהלים בידיו לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה או בשל נזק שנגרם למבוטחים בביטוחים תלויי תשואה.

תביעה בשם מבטח
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

60. (א) המפקח יברר תלונות הציבור שראה בהן ממש בדבר פעולה של מבטח או של סוכן ביטוח בעניני ביטוח; לענין תלונות בשל הפליה מחמת מוגבלות לפי פרק ה' לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998, יחולו גם הוראות סימן ח' לפרק האמור ובענינים אחרים הקשורים בלקוחותיהם.

בירור תלונות הציבור
(תיקון מס' 13)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ב) המפקח לא יברר תלונה בענין שהחל בו דיון לפני בית משפט או בורר, או שביט משפט או בורר הכריע בו, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו, אולם רשאי הוא לברר תלונה בענין שבו הוגשה תובענה לפני בית משפט או בורר אך טרם החל הדיון בה.

61. (א) בירור תלונה יהיה בדרך שתיראה למפקח, והוא לא יהיה קשור להוראות שבסדרי הדין או בדיני ראיות.

דרכי הבירור

(ב) המפקח יביא את התלונה לידיעת מי שהתלונה עליו ויתן לו הזדמנות נאותה להשיב עליה.

62. (א) מצא המפקח שהתלונה היתה מוצדקת, יודיע על כך למתלונן ולמי שהתלונה עליו; המפקח רשאי לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו ורשאי הוא להורות למי שהתלונה עליו לתקן ליקוי שהעלה הבירור, בין למקרה שעליו התלונה ובין בדרך כלל, בדרך ובמועד שהורה.

תוצאות הבירור

(ב) מצא המפקח שהתלונה אינה מוצדקת, או שאינה ראויה לבירורו, יודיע על כך למתלונן ולמי שהתלונה עליו, ורשאי הוא לפרש בתשובתו את תמצית ממצאיו.

(ג) העלה הבירור חשד שנעברה עבירה פלילית, יביא המפקח את הענין לידיעת היועץ המשפטי לממשלה.

פרק ה'1: (בוטל)

62א. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ב. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ג. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ד. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ה. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ו. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ז. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ח. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62ט. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

62י. (בוטל).

(תיקון מס' 17)
תשס"ו-2006

פרק ו': חיסול עסקי ביטוח

63. (א) מבטח שהחליט על פירוקו או על חיסול עסקי הביטוח שלו, דרך כלל או בענף ביטוח מסויים, יודיע על כך למפקח ללא דיחוי.

חיסול מרצון

(ב) המפקח רשאי, אם ראה צורך בכך כדי להבטיח את עניני המבוטחים —

(1) להורות למבטח לפעול בדרך מסויימת בחיסול העסקים;

(2) לפנות לבית המשפט בבקשה למתן צו שהפירוט יהיה בידי בית המשפט או בפיקוחו.

64. (א) מבטח שרשיונו בוטל יחסל את עסקי הביטוח שלו בישראל בענף שהרשיון לגביו בוטל.

חיסול עקב ביטול רשיון

(ב) המפקח רשאי, אם ראה צורך בכך כדי להבטיח את עניני המבוטחים, להורות למבטח שרשיונו בוטל לפעול בדרך מסוימת בחיסול העסקים.

(ג) לא חיסל מבטח שרשיונו בוטל את עסקיו תוך זמן סביר, רשאי בית המשפט, לבקשת המפקח, למנות כונס נכסים לרכושו, כולו או מקצתו, או לצוות על פירוקו.

פרק ז': שמירה על יכולת לקיים התחייבויות ועל ניהול תקין

65. (א) היה המפקח סבור, שמבטח פלוני עשה בעסקיו בדרך העלולה לפגוע ביכולתו לקיים את התחייבויותיו או בניהולם התקין של עסקיו, ישלח למבטח הודעה בכתב ובה יפרט את הפגמים, ידרוש תיקונם או מניעת פגיעתם תוך תקופה שיפרש בהודעה, ויתן לו הזדמנות להגיש תוך אותה תקופה, או תוך תקופה קצרה מזו, כפי שיפרש בהודעה, הערותיו והשגותיו לגבי הפגמים או הדרישות לתיקונם.

הודעה למבטח על פגמים

(ב) הגיש מבטח הערות והשגות כאמור בסעיף קטן (א), יחליט בהן המפקח סמוך ככל האפשר לאחר שקיבל אותן ויודיע על החלטתו למבטח, ואם דרש את תיקונם של הפגמים או מניעת פגיעתם יקבע את התקופה שבה על המבטח לעשות כאמור.

66. (א) היה המפקח סבור כי חוב מסויים, כולו או מקצתו, שחייבים למבטח הוא חוב רע, או כי נכס של מבטח רשום בספריו בסכום העולה על ערכו אותה שעה במכירה ממוכר מרצון לקונה מרצון, רשאי הוא להורות למבטח להפריש לקרן מתאימה סכום כנדרש לאותו ענין.

סמכות המפקח בקביעת חובות רעים

(ב) דין הוראה כאמור בסעיף קטן (א) כדין הודעה לפי סעיף 65.

67. היה המפקח סבור, לאחר תום התקופה שפירש בהודעה לפי סעיף 65, שמבטח לא תיקן את הפגמים שעליהם הודיע לו לפי סעיף 65 או לא מנע את פגיעתם, או היה סבור, לאחר שנתן הזדמנות למבטח להשמיע או להגיש הערותיו והשגותיו, שיש צורך לנקוט אמצעים כדי למנוע שמבטח לא יוכל לקיים התחייבויותיו או יפגע במבוטחים אצלו או בבעלי אמצעי שליטה בו, רשאי הוא, לאחר התייעצות בועדה —

אמצעים למניעת פגיעה

(1) להורות למבטח שיימנע מסוגי פעולות שפורשו באותה הוראה, למעט קיום התחייבות;

(2) לאסור על חלוקת דיבידנד או רווחים או על מתן הטבות לדירקטורים, למנהלי עסקים, לעובדים אחרים של המבטח או לסוכני ביטוח.

68. (א) היה המפקח סבור, לאחר התייעצות בועדה, כי מבטח פלוני אינו יכול לקיים התחייבויותיו או שנושא משרה בו נהג בדרך העלולה לפגוע בניהול התקין של עסקיו, רשאי הוא, לאחר שניתנה למבטח הזדמנות סבירה להשמיע או להגיש טענותיו לפני הועדה, ליתן למבטח כל הוראה מן ההוראות המפורטות בסעיף 67, ורשאי הוא, באישור שר האוצר —

סמכויות לשמירת יציבות של מבטח (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

(1) להתלות או להגביל סמכותו של נושא משרה או עובד אחר של המבטח;

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

(2) להשעות נושא משרה במבטח לתקופה שיקבע, או להעבירו מתפקידו, לאחר שניתנה לו הזדמנות להשמיע את טענותיו;

(3) למנות מנהל מורשה שינהל את עסקי המבטח כאמור בסעיף 70 ולמנות ועדת הנהלה למבטח שתייעץ למנהל המורשה; ועדת הנהלה תהיה של שלושה, שלפחות אחד מהם הוא שופט בדימוס;

(תיקון מס' 2 תשנ"ד-1993)

(4) למנות מפקח מיוחד למבטח שיפקח על הנהלתו כאמור בסעיף 71.

(ב) היה המפקח סבור בנסיבות הענין שטובת הציבור מחייבת עשיית פעולה לפי סעיף קטן (א) ללא דיחוי, רשאי הוא באישור שר האוצר לפעול מיד, ובלבד שיביא את הענין לפני הועדה סמוך ככל האפשר לאחר הפעולה, וזו תתן למבטח הזדמנות סבירה להשמיע או להגיש טענותיו.

69. פעולה כלפי צד אחר בניגוד להוראה שניתנה לפי סעיף 68 שעשה מבטח או מי שסמכותו לעשות את הפעולה הותלתה או הוגבלה או מי שהושעה או שהועבר מתפקידו על פי הוראה כאמור — לא תהיה בטלה מטעם זה בלבד.

שמירת תקופת של פעולות (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

70. (א) מנהל מורשה שנתמנה לפי סעיף 68(א)(3) ינהל את עסקי המבטח לפי הוראות שיקבל מאת המפקח.

סמכויות מנהל מורשה

(ב) בלי לפגוע באמור בסעיף קטן (א), יהיו למנהל המורשה כל הסמכויות והתפקידים שיש למנהל עסקים במבטח, לדירקטוריון שלו, לועדות הדירקטוריון שלו ולדירקטורים שלו על פי מסמכי ההתאגדות של המבטח וההחלטות שנתקבלו בו כדין; כל עוד ממלא מנהל מורשה את תפקידו לא ימלאו הדירקטוריון, ועדותיו וחבריו את תפקידיהם ולא ישתמשו בסמכויותיהם.

(ג) המנהל המורשה מוסמך, לאחר התייעצות בועדת ההנהלה ובאישור שר האוצר, להעביר את נכסיו והתחייבויותיו של המבטח, כולן או מקצתן, למבטח אחר שהסכים לכך.

(ד) המפקח רשאי להורות למבטח לשלם למנהל המורשה שכר והוצאות כפי שיקבע המפקח, ואם היה המנהל המורשה עובד המדינה רשאי המפקח להורות כי השכר ישולם לאוצר המדינה.

70א. (א) מנהל מורשה שנתמנה לפי סעיף 68(א)(3) רשאי להכין תכנית (להלן — תכנית הסדר) לסילוק חבויות של המבטח למבוטחים, למוטבים ולצדדים שלישיים, על פי חוזה ביטוח, ולנושים אחרים של המבטח (להלן — הזכאים); תכנית הסדר יכול שתכלול שיעורי תשלומים ומועדי פרעון שונים לפי סדר עדיפויות.

תכנית הסדר
(תיקון מס' 2)
תשנ"ד-1993

(ב) תכנית הסדר תגדיר סוגי זכאים ותקבע שיעורי תשלום ומועדי פרעון אחידים לזכאים בכל סוג; בקביעת סוגי הזכאים וסדרי הקדימה ביניהם, ניתן להעדיף זכאים שתביעתם היא בשל נזקי גוף על פני זכאים שתביעתם היא בשל נזקי רכוש, וזכאים יחידים על פני זכאים שהם תאגידים, וכן ניתן להעדיף זכאים על פי מידת הנזק ויכולתם לשאת בו, והכל על פי אמות מידה שיפורטו בתכנית ההסדר.

(ג) תכנית הסדר יכול שתכלול כללי סיווג והעדפה נוספים על אלה הקבועים בסעיף קטן (ב), אם בנסיבות הענין צודק לעשות כן.

(ד) תכנית הסדר טעונה אישור בית המשפט המחוזי; בבואו לאשר תכנית הסדר ישקול בית המשפט, בין היתר, אם יש בה כדי להיטיב עם כלל הזכאים יותר מאשר דרך אחרת ואם היא צודקת וראויה בנסיבות הענין; בית המשפט רשאי לאשר את תכנית ההסדר כפי שהוגשה לו או בשינויים שייראו לו.

ת"ט תשנ"ד-1993

(ה) הצעה לתכנית הסדר שהוגשה לבית המשפט וכן תכנית הסדר שאושרה, יפורסמו ברבים באופן ובמתכונת שעליהם יורה בית המשפט; הרואה עצמו נפגע מהצעה כאמור או מדרך ביצועה של תכנית שאושרה, רשאי לפנות לאותו בית משפט.

ת"ט תשנ"ד-1993

(ו) במסגרת תכנית הסדר רשאי בית המשפט, לבקשת המנהל המורשה, לצוות על עיכוב הליכים התלויים ועומדים נגד המבטח או נגד נכסיו, לרבות הליכי הוצאה לפועל, עיקול, מימוש ערובה וכינוס נכסים, ועל מניעת פתיחתם של הליכים כאמור, וכן לתת הוראות בכל ענין אחר הנוגע לביצוע תכנית ההסדר.

ת"ט תשנ"ד-1993

(ז) הודיע המנהל המורשה לבית המשפט כי תכנית הסדר שהוא מכין עדיין אינה ניתנת להגשה לבית המשפט מסיבות שציין, וכי ככוונתו להגישה לאישור בית המשפט תוך מועד שציין, או הגיש לבית המשפט תכנית הסדר ובית המשפט טרם החליט בבקשה לאישורה, רשאי בית המשפט, לבקשת המנהל המורשה, לצוות על עיכוב זמני של הליכים ועל מניעת פתיחת הליכים, או לתת הוראות בענין אחר, הכל כאמור בסעיף קטן (ו), עד למתן החלטתו בבקשה או עד מועד שיקבע.

ת"ט תשנ"ד-1993

71. (א) מפקח מיוחד שהתמנה לפי סעיף 68(א)(4) יפקח על פעולות הדירקטוריון של המבטח ועל הנהלת עסקיו לפי הוראות שיקבל מאת המפקח.

מפקח מיוחד

(ב) המפקח רשאי להתיר למפקח המיוחד להעסיק בני אדם אחרים לשם מילוי תפקידיו.

(ג) המפקח רשאי להורות למבטח לשלם למפקח המיוחד ולבני אדם שיעסיק שכר והוצאות כפי שיוורה המפקח, ואם היו המפקח המיוחד או בני האדם שהעסיק עובדי המדינה, רשאי המפקח להורות כי השכר ישולם לאוצר המדינה.

72. (א) ועדת הנהלה שנתמנתה לפי סעיף 68(א)(3) תיעץ למנהל המורשה במילוי תפקידו לפי סעיף 70.

ועדת הנהלה

(ב) המנהל המורשה יהיה יושב ראש ועדת ההנהלה.

(ג) המפקח רשאי להורות למבטח לשלם לחברי ועדת ההנהלה שכר והוצאות כפי שיקבע

המפקח, ואם היו החברים עובדי המדינה רשאי המפקח להורות כי השכר ישולם לאוצר המדינה.
(ד) מונתה ועדת הנהלה – תאשר היא את מאזן המבטח ותמנה למבטח רואה חשבון, כאילו היתה אסיפה כללית.

מתן ידיעות

73. ניתנה הוראה לפי סעיף 68, יהיה כל נושא משרה במבטח, בין שניתנה לגביו הוראת התליה או הגבלת סמכות או הוראת השעיה או שהועבר מתפקידו ובין אם לאו, וכל אדם אחר המועסק אצל המבטח חייבים, לפי דרישת המנהל המורשה, המפקח המיוחד או מי שהם הסמיכו לכך, למסור להם או לשלוחיהם את הידיעות, הפנקסים, המסמכים או כל תעודה אחרת שלדעת הדורש יש בהם כדי להבטיח או להקל את ביצועה של הוראה לפי סעיף 68.

הפסקת מילוי התחייבויות

74. (א) המנהל המורשה רשאי, באישור המפקח, להורות כי תוך תקופה שלא תעלה על עשרה ימים מיום מינויו לפי סעיף 68(א)(3) לא יקיים המבטח התחייבויות שמועד קיומן חל באותה תקופה או קודם לכן.

(ב) המפקח רשאי להאריך את התקופה האמורה בסעיף קטן (א) בעשרה ימים נוספים אם הודיע כאמור בסעיף 75 על כוונתו לבטל את רשיונו של המבטח, ועדיין לא חלפה התקופה שבה רשאי הדירקטוריון להגיש טענותיו, או לא נתן בית המשפט צו לפירוק המבטח או לכינוס נכסיו.

(תיקון מס' 2) תשנ"ד-1993

(1b) המפקח רשאי להאריך את התקופה כאמור בסעיף קטן (ב) בששים ימים נוספים, אם הדבר דרוש לצורך הכנת תכנית הסדר, ובלבד שבית המשפט לא נתן צו לפירוק המבטח או לכינוס נכסיו.

(ג) המנהל המורשה יפרסם לפחות בשני עתונים יומיים היוצאים לאור בישראל הוראה שניתנה לפי סעיפים קטנים (א) או (ב) סמוך ככל האפשר לאחר נתינתה.

(ד) המבטח, המנהל המורשה או המפקח לא ישאו בכל אחריות בשל מתן ההוראה לפי סעיף זה או בשל אי מילוי התחייבות לפיה.

(תיקון מס' 2) תשנ"ד-1993

75. ביקש המפקח לבטל רשיונו של מבטח שמונה עליו מנהל מורשה, יתן לדירקטוריון של המבטח הזדמנות סבירה להגיש או להשמיע טענותיו לפני הועדה.

הודעה על כוונה לבטל רשיון

76. (א) שר האוצר רשאי, באישור הממשלה, להודיע ברשומות כי מבטח שהסכים לכך ושר האוצר הסמיכו לענין זה או הממשלה (להלן - המבטח הערב) יהיו ערבים –

סמכות לערוב

(1) להתחייבויות כלפי מבטחים של מבטח שניתנה עליו הוראה לפי סעיף 68, בין למלוא סכום ההתחייבויות ובין עד לסכום מסויים לגבי כל התחייבות מסוגי ההתחייבויות שנקבעו בהודעה;

(2) להתחייבויות מסוגים אחרים של מבטח כאמור בפסקה (1), כולן או מקצתן, ובלבד –

(א) שראה שטובת הציבור מחייבת לעשות כן;

(ב) שלא תינתן בכך עדות לכלל התחייבויותיו של מבטח אלא אם לדעת שר האוצר קיים סיכוי סביר שיהיה במתן ערבות כזו כדי לאפשר למבטח להמשיך לנהל את עסקיו באופן סדיר.

(ב) ערבות של הממשלה לפי סעיף קטן (א) טעונה אישור ועדת הכספים של הכנסת.

(ג) ערבות לפי סעיף קטן (א) יכולה שתהיה לזמן מוגבל או בלתי מוגבל, ויכולה שתהיה מותנית או בלתי מותנית, הכל כפי שיפורט בהודעה.

(ד) משפורסמה הודעה כאמור תהיה הערבות בת-תוקף לפי האמור בהודעה אף אם המבטח הנערב לא הסכים למתן הערבות, והמבטח הערב יהיה רשאי בכל עת להיפרע מן המבטח הנערב כל סכום ששילם מכוח הערבות.

(ה) המבטח הנערב יהיה רשאי, על אף כל תנאי סותר בהסכם שהתקשר בו, להתחייב כלפי המבטח הערב בקשר למתן הערבות שניתנה על פי סעיף קטן (א) ותנאיה.

(ו) החליט שר האוצר, באישור הממשלה, לבטל את הערבות שניתנה לפי סעיף קטן (א), יודיע ברשומות ובשני עתונים יומיים לפחות על הביטול ועל מועדו, שלא יפחת מתשעים ימים מיום פרסום ההודעה, ומאותו מועד ואילך לא יהיה אדם זכאי לתבוע מן המבטח הערב פרעון ההתחייבות; אולם מי שזכאי למילוי התחייבותו של המבטח הנערב במועד מאוחר ממועד הביטול ואותה התחייבות היתה קיימת בעת שהערבות היתה בתקפה, יהיה זכאי להיפרע מן המבטח הערב או להגיש נגדו תביעה עד תום שלושים ימים מהיום שנקבע למילוי אותה התחייבות, ואם שילם

המבטח הערב יחולו הוראות סעיף קטן (ד).

(ז) דין ערבות לפי סעיף זה כדין ערבות לפי חוק הערבות, תשכ"ז-1967.

77. (א) הורה המנהל המורשה הוראה לפי סעיף 74, לא יתן בית משפט צו לפירוק או לכינוס נכסים של המבטח שלגביו ניתנה ההוראה, ולא יקבלו המבטח או כל אסיפה של בעלי מניותיו או בעלי זכויות אחרים בו החלטה על פירוק מרצון, ולא יתמנה עליו כונס נכסים בין מטעם בעלי איגרות חוב ובין מטעם כל אדם אחר, ולא יוטל עיקול על נכסיו או על זכויות שיש לו בידי אדם אחר, ולא יתחילו ולא ימשיכו נגדו בכל הליכי הוצאה לפועל אחרים, כל עוד ההוראה לפי סעיף 74 בתקפה, אלא על פי בקשה שהוגשה מטעם היועץ המשפטי לממשלה או בהסכמתו בכתב.

טייג לפירוק, למינוי כונס נכסים ולהוצאה לפועל

(ב) נתמנה מנהל מורשה, לא יתן בית משפט, כל עוד מינוי המנהל המורשה בתקפו, צו לפירוק או לכינוס נכסים של המבטח לפי בקשה של אחד מבעלי אמצעי השליטה בו, ולא יקבלו המבטח או כל אסיפה של בעלי אמצעי שליטה בו החלטה על פירוק מרצון.

78. החלטה על אסיפת בעלי אמצעי שליטה של המבטח, שאינה מתיישבת עם האמור בסעיפים 67 עד 77 או עם פעולה שנעשתה או הוראה שניתנה על פיהם, לא יהיה לה תוקף.

טייג להחלטות אסיפה

פרק ז' 1: קרנות פנסיה ותיקות – מינוי מנהל מיוחד, תכניות הבראה וסיוע ממשלתי

(תיקון מס' 10 תשס"ג-2003)

סימן א': פרשנות

78א. מטרתו של פרק זה לטפל בגירעון האקטוארי של קרנות הפנסיה הוותיקות, כדי להביאן לאיזון אקטוארי באמצעות שינויים בזכויות ובחובות של העמיתים ומתן סיוע ממשלתי שיאפשר להן לשלם קצבאות לעמיתיהן, והכל בהתחשב ביכולתו של משק המדינה ותוך יצירת אחדות במערך הזכויות.

מטרת הפרק (תיקון מס' 10 תשס"ג-2003)

78ב. (א) בפרק זה –

פרשנות (תיקון מס' 10 תשס"ג-2003)

"הועדה הציבורית" – הועדה שמונתה לפי סעיף 78ג;

"המפקח" – אף אם פעל בתוקף סמכותו לפי תקנות קופות גמל או חוק הפיקוח על קופות גמל;

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

"הסכם קיבוצי" – כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957;

"התחייבויות הקרן הוותיקה" – לרבות התחייבויות שהקרן צפויה לצבור בעתיד;

"התקנון האחיד" – התקנון שיקבע המפקח לפי סעיף 78ט;

"חוק החברות הממשלתיות" – חוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975;

"מינהלה" – מינהלה שמונתה לפי הוראות סעיף 78ד(ב);

"מנגנון איזון אקטוארי" – כללים שנקבעו בתקנון של קרן ותיקה לפי הנחיות ותנאים מאת המפקח, שיתאימו מפעם לפעם את הזכויות של כלל העמיתים בקרן כך שישמר האיזון האקטוארי;

"מנהל מיוחד" – מי שמונה לפי סעיף 78ד(א);

"נכסי הקרן הוותיקה" – לרבות נכסים שהקרן צפויה לצבור בעתיד;

"עודף אקטוארי", "גירעון אקטוארי" ו"איזון אקטוארי" – הפרש חיובי או שלילי או איזון לפי הענין, בין כלל נכסי הקרן הוותיקה לבין כלל התחייבויות הקרן הוותיקה, כפי שנקבע במאזן אקטוארי שנערך בהתאם לתקנות קופות גמל ובכפוף להנחיות המפקח, ואם נקבעו הוראות לפי סעיף 42, כפי שהוחל בסעיף 40 לחוק הפיקוח על קופות גמל – בהתאם לאותן הוראות;

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

"קופת גמל לקצבה" – מבטח שניתן לו רשיון כאמור בסעיף 15(א);

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

"קרן גירעונית" – קרן ותיקה שאינה קרן מפעלית, אשר הגירעון האקטוארי שלה עלה ביום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001) על 10% מסך כל התחייבויות הקרן, והמנויה בחלק א' בתוספת הראשונה;

"קרן ותיקה" – (נמחקה);

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

"קרן מפעלית" – קרן ותיקה שתקנונה מגביל את ההצטרפות אליה לעובדים של מעביד מסוים, והמנויה בחלק ב' בתוספת הראשונה;

"תקנות קופות גמל" – (נמחקה).

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)
(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

(ב) לכל מונח אחר בפרק זה תהא המשמעותה הנודעת לו בחוק הפיקוח על קופות גמל, אלא אם כן נקבע אחרת בפרק זה.

78ג. (א) הממשלה תמנה ועדה ציבורית שתפקידה להציע למפקח מועמדים למנהלים מיוחדים ולחברי המינהלות, ולמלא כל תפקיד אחר שיוטל עליה לפי פרק זה.

(ב) הועדה הציבורית תהיה בת חמישה חברים, וזה הרכבה:

(1) שופט שיציע שר המשפטים לאחר התייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, והוא יכהן כיושב ראש הועדה;

(2) שלושה חברים שהם אנשי משק וכלכלה או אנשי סגל במוסדות להשכלה גבוהה בתחומים הנוגעים לביצועו של פרק זה;

(3) נציג עובדים או נציג עמיתים, שייבחר מתוך רשימות מועמדים שיכינו ארגוני עובדים.

(ג) כשיר להתמנות כחבר הועדה הציבורית מי שמתקיימים בו התנאים האמורים בסעיף 24(ג) לחוק החברות הממשלתיות.

(ד) על מינוי חבר הועדה הציבורית יחולו הוראות סעיפים 17 ו-17א לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, וכן לא יתמנה לחבר הועדה מי שיש לו או לקרובו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה או לקרוב שלו.

(ה) חבר הועדה הציבורית ימונה לתקופה של חמש שנים מיום מינויו, וניתן לשוב ולמנותו.

(ו) רוב חברי הועדה הציבורית יהיו מניין חוקי בישיבותיה.

(ז) החלטות הועדה הציבורית יתקבלו ברוב קולות; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב ראש הועדה קול נוסף.

(ח) סמכויות הועדה הציבורית ותוקף פעולותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.

(ט) חברי הועדה הציבורית חייבים לנהוג בנאמנות כלפי המדינה, באמונה ובשקיפה, כפי שאדם סביר היה נוהג באותה עמדה ובאותן נסיבות לשם קיום הוראות פרק זה ולהשגת מטרותיו.

(י) הועדה הציבורית תעמוד לביקורתו של מבקר המדינה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכויות אחרות של מבקר המדינה.

סימן ג': מנהל מיוחד ומינהלה

78ד. (א) (1) המפקח ימנה, לפי הצעת הועדה הציבורית, מנהל מיוחד לכל קרן ותיקה, למעט קרן ותיקה שהתקיימו בה התנאים שבסעיף 78טז, ורשאי הוא למנות מנהל מיוחד אחד למספר קרנות או לכולן.

(2) כשיר להתמנות מנהל מיוחד מי שמתקיימים בו התנאים האמורים בסעיף 24(ג) לחוק החברות הממשלתיות, והוא התחייב להקדיש את עיקר זמנו לתפקידו כמנהל מיוחד ולא לעסוק בעיסוק אחר אלא באישור המפקח.

(3) על מינוי מנהל מיוחד יחולו הוראות סעיפים 17 ו-17א לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, וכן לא יתמנה למנהל מיוחד מי שיש לו או לקרובו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה או לקרוב שלו.

(4) המנהל המיוחד לא יכהן כנושא משרה בקופת גמל לקצבה או בתאגיד הנשלט בידי קופת גמל לקצבה, ולא יועסק כעובד, כממלא תפקיד אחר או כיועץ של קופת גמל לקצבה או של תאגיד הנשלט בידי קופת גמל לקצבה, במשך שנה מסיום כהונתו; לענין זה, "שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

(ב) (1) המפקח ימנה, לפי הצעת הועדה הציבורית, לכל קרן ותיקה שמונה לה מנהל מיוחד לפי הוראות סעיף קטן (א), מינהלה של שלושה חברים, ורשאי הוא למנות מינהלה אחת למספר קרנות או לכולן.

(2) ואלה חברי המינהלה:

(א) שני חברים שהם אנשי משק וכלכלה או אנשי סגל במוסדות להשכלה גבוהה בתחומים הנוגעים לביצועו של פרק זה, שתציע הועדה הציבורית, ויכול שבמקום איש משק וכלכלה אחד ימונה שופט בהתייעצות עם שר המשפטים; אחד מהחברים שמונו לפי פסקת משנה זו ימונה כיושב ראש;

- (ב) נציג עובדים או נציג עמיתים, שתציע הועדה הציבורית מתוך רשימות מועמדים שיכינו ארגוני עובדים.
- (3) כשיר להתמנות כחבר המינהלה מי שמתקיימים בו התנאים האמורים בסעיף 16א לחוק החברות הממשלתיות.
- (4) על מינוי חברי מינהלה יחולו הוראות סעיפים 17 ו-17א לחוק החברות הממשלתיות, בשינויים המחויבים, וכן לא יתמנה מי שיש לו או לקרובו זיקה אישית, עסקית או פוליטית לשר משרי הממשלה או לקרוב שלו.
- (5) למינהלה יהיו כל הסמכויות הנתונות לוועדת הנהלה לפי סעיף 72(ד), וכן סמכויות אלה:
- (א) לאשר תכנית התייעלות שהכין המנהל המיוחד לפי הוראת המפקח כאמור בסעיף 78יב(א), בטרם הגשתה לאישור המפקח;
- (ב) לאשר את המלצות המנהל המיוחד בדבר ביצוע מהלכי הבראה נוספים בקרן, מעבר לנדרש לפי הוראות פרק זה.
- (6) חבר המינהלה לא יכהן כנושא משרה בקופת גמל לקצבה או בתאגיד הנשלט בידי קופת גמל לקצבה, ולא יועסק כעובד, כממלא תפקיד אחר או כיועץ של קופת גמל לקצבה או של תאגיד הנשלט בידי קופת גמל לקצבה, במשך שנה מסיום כהונתו; לענין זה, "שליטה" – כהגדרתה בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.
- (7) רוב חברי המינהלה יהיו מניין חוקי בשיבותיה.
- (8) החלטות המינהלה יתקבלו ברוב קולות; היו הקולות שקולים, יהיה ליושב ראש המינהלה קול נוסף.
- (9) סמכויות המינהלה ותוקף פעולותיה לא ייפגעו מחמת שנתפנה מקומו של חבר או מחמת פגם במינויו או בהמשך כהונתו.
- (10) חברי המינהלה חייבים לנהוג בנאמנות כלפי כלל עמיתי הקרן הוותיקה, באמונה ובשקיפה, כפי שאדם סביר היה נוהג באותה עמדה ובאותן נסיבות לשם קיום הוראות פרק זה ולהשגת מטרותיו.
- (ג) הוראות סעיף 68 לא יחולו על מינוי מנהל מיוחד ומינהלה לפי סעיף זה.
- 78ה. (א) מנהל מיוחד וחבר מינהלה יתמנו לתקופה של שלוש שנים; המפקח רשאי, לפי המלצת הועדה הציבורית, להאריך, מפעם לפעם, את תקופת הכהונה.
- (ב) מנהל מיוחד או חבר מינהלה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחת מאלה:
- (1) התפטר במסירת כתב התפטרות למפקח;
 - (2) נבצר ממנו דרך קבע למלא את תפקידו והמפקח, באישור הועדה הציבורית, העביר אותו מכהונתו בהודעה בכתב;
 - (3) הורשע בעבירה שלדעת המפקח בשל חומרתה, מהותה או נסיבותיה אין הוא ראוי לכהן בתפקידו;
 - (4) המפקח קבע, באישור הועדה הציבורית, כי אינו ממלא את תפקידו כראוי או באופן המקדם את מטרותיו של פרק זה, או כי פעל, במעשה או במחדל, בדרך הסותרת את הוראות המפקח והנחיותיו שניתנו לפי הוראות פרק זה;
 - (5) המפקח קבע כי אין צורך בהמשך כהונתם של מנהל מיוחד או של מינהלה של קרן, שלגביה הורה, לפי סעיף 78ג, כי תפעולה יהיה משותף עם קרן אחרת.
- 78ו. למנהל מיוחד יהיו כל הסמכויות הנתונות למנהל מורשה לפי פרק ז', בשינויים המחויבים, בכפוף להוראות פרק זה.
- 78ז. מנהל מיוחד ינהל את עסקי הקרן הוותיקה שלה התמנה ויפעל לביצוע הוראות פרק זה ולהגשמת מטרותיו, ובין השאר לביצוע כל אלה:
- (1) איתור הנכסים של הקרן, ואם הם אינם מצויים בשליטת הקרן או אינם רשומים על שמה בכל רישום המתנהל על פי דין – העברתם לשליטתה ורישומם על שמה;
 - (2) מימוש ומכירה של נכסים של הקרן;
 - (3) הבטחת קיומו של מסד נתונים מלא וזמין של כל זכויות העמיתים בקרן;

תקופת כהונה וסיום
כהונה
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

סמכויות מנהל מיוחד
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

תפקידי מנהל מיוחד
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

(4) יישום התקנון האחד;

(5) יישום תכנית ההתייעלות שנקבעה לפי הוראות סעיף 78יב, או מימוש התפעול

המשותף שעליו הורה המפקח לפי הוראות סעיף 78יג;

(6) ביצוע כל פעולה אחרת שהמפקח יורה עליה.

78ח. במילוי סמכויותיו ובביצוע תפקידיו יפעל המנהל המיוחד לפי הנחיות המפקח, ורשאי המפקח, בין השאר, להורות למנהל מיוחד לנקוט צעדים כפי שיורה לשם צמצום הגרעון האקטוארי ולשם מניעת היווצרותו בעתיד, או לשם הבטחת טובתם של כלל העמיתים בכלל הקרנות הוותיקות.

הנחיות המפקח
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

סימן ד': תקנון אחד ותכניות התייעלות

78ט. (א) המפקח יכין תקנון אחד לכל הקרנות הוותיקות שמונה להם מנהל מיוחד, במטרה להביאן לאיזון אקטוארי ולכך שיוכלו לשלם קצבאות לעמיתיהן, בשים לב לסיוע הממשלתי שיינתן לפי הוראת סימן ה' וליצירת אחדות במערך הזכויות

קביעת תקנון אחד
ועקרונותיו
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

(ב) התקנון האחד יוכן על פי עקרונות והוראות אלה:

(1) לא תהיה הפליה בין עמיתים בקרן;

(2) כללי חישוב זכויות העמיתים יהיו אחידים לכל הקרנות הוותיקות שמונה להן מנהל מיוחד, וייקבעו באופן ברור ובלתי תלוי בהפעלת שיקול דעת של הקרן או של כל גורם אחר;

(3) חישוב הקצבה למי שיתחיל לקבל קצבה ביום ה' בתשרי התשס"ד (1 באוקטובר 2003) (בפסקה זו – המועד הקובע) או אחריו, ייעשה כמפורט להלן, ובלבד שתקרת העליה הריאלית בשכר הקובע לקצבה החל בחודש אוקטובר 2003 לפי כל שיטת חישוב, תהיה 2 אחוזים בשנה:

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

(א) לענין עמיתים בקרן ותיקה שפסקת משנה (ב) אינה חלה עליה – בהתבסס על שיטת ממוצע היחסים של השכר הנהוגה בקרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ, בשינויים שיקבע המפקח בתקנון האחד;

(ב) לענין עמיתים בקרן ותיקה שהמפקח קבע כי ערב המועד הקובע התבסס תקנונה על שיטת שלוש השנים האחרונות, תחושב הקצבה כסכומם של שני אלה:

(1) בעד התקופה שעד המועד הקובע – בהתבסס על שיטת ממוצע שלוש השנים האחרונות, כפי שיקבע המפקח;

(2) בעד התקופה שמן המועד הקובע ואילך – בהתבסס על שיטת ממוצע היחסים של השכר, כאמור בפסקת משנה (א);

(4) ייקבע מנגנון איזון אקטוארי, לרבות כללים ענין עתודה אקטוארית;

(5) נכסי הקרן ישמשו אך ורק לתשלום קצבאות לעמיתים לפי התקנון ולכיסוי הוצאות התפעול של הקרן, בכלl בהתאם לכללים ולהנחיות שיקבע המפקח;

(6) הקרן תנכה דמי ניהול בשיעורים כמפורט להלן, מתוך תשלומים שהיא משלמת על פי התקנון האחד, בין שהם קצבאות ובין שהם תשלומים חד-פעמיים:

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

(1) בשנת 2004 – 1/3%;

(2) בשנת 2005 – 1%;

(3) בשנת 2006 – 1 1/2%;

(4) משנת 2007 ואילך – 1 3/4%;

(7) השכר המובטח בקרן, לגבי כל חודש, יחושב כתשלום שהועבר בפועל לקרן כשהוא מחולק בסך שיעורי התשלום שיש להעביר לקרן לפי הוראות סעיף 78יא;

(8) הועלה גיל הפרישה לפי כל דין, יועלה דיל הזכאות לקצבת זקנה בהתאמה; כל עוד לא הועלה גיל הפרישה לגיל 67 לגבר ולאישה, יכוסה ההפרש על ידי הגדלת הסיוע הממשלתי מעבר לסכום הנקוב בפסקה (1) של סעיף 78יד(א), כאמור בפסקה (2) של אותו סעיף; לענין פסקה זו, "ההפרש" – ההפרש שבין התחייבויות הקרן כפי שיהיו אם יועלה גיל הפרישה לגיל 67 לגבר ואישה לבין התחייבויות הקרן כשגיל

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

הפרישה הוא גיל 67 לגבר שנולד בחודש מאי 1942 ואילך וגיל 64 לאישה שנולדה בחודש מאי 1953 ואילך;

(9) הקצבה למי שהחל לקבלה לפני הגיעו לגיל הפרישה, כמשמעותו בחוק גיל פרישה, התשס"ד-2004, תופחת בשיעור שייקבע בתקנון האחד, לפי חישוב אקטוארי שיבטיח כי הקדמת הפרישה כאמור לא תיצור גירעון אקטוארי;

(תיקון מס' 11)
תשס"ד-2004

(10) לא יופחת שיעור הנכות שלפיו משולמת קצבת נכות מהקרן של מי שמתקיימים בו כל אלה, גם אם התקבלה החלטה להפחית את שיעור הנכות בתקופה שבין יום ה' בתשרי התשס"ד (1 באוקטובר 2003) לבין מועד פרסומו של חוק זה:

(תיקון מס' 14)
תשס"ה-2005

(א) ההחלטה בדבר זכאותו לקבלת קצבת נכות מהקרן נקבעה לפני החודש הקובע כהגדרתו בתקנון האחד (בפסקה זו – ההחלטה המקורית);

(ב) שולמה לו המקרן קצבת נכות בעבור חודש ספטמבר 2003;

(ג) בהחלטה המקורית לא נקבעה תקופה קצובה לקבלת אותה קצבה;

(ד) התקיים אחד מאלה:

(1) מועד ההחלטה המקורית היה 60 חודשים או יותר לפני המועד שבו התקבלה לגביו ההחלטה להפחית את שיעור נכותו, ואם לא התקבלה לגביו החלטה כאמור – 60 חודשים או יותר לפני זימונו לבדיקת נכות חוזרת;

(2) הוא הגיע לגיל פרישה מוקדמת כהגדרתו בתקנון האחד, לפני המועד שבו התקבלה לגביו החלטה להפחית את שיעור נכותו, ואם לא התקבלה לגביו החלטה כאמור – הגיע לגיל האמור לפני זימונו לבדיקת נכות חוזרת.

78. (א) החל ביום שיקבע המפקח יחליף התקנון האחד את התקנון שנהג בכל אחת מהקרנות הוותיקות שמונה להן מנהל מיוחד.

תחולת התקנון
האחד ושינויו
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

(ב) הוראות התקנון האחד יחולו על אף האמור בכל הסכם או הסדר אחר.

(1) עובד שהוא עמית בקרן ותיקה שמונה לה מנהל מיוחד ולפי הוראות הסכם קיבוצי שחל עליו הוא רשאי לבקש את הפסקת העברת תשלומי עמית-שכיר ממשכורתו ואת הפסקת העברת תשלומי מעבידו בעד אותה משכורת והוא ביקש את הפסקת העברת התשלומים כאמור, יחולו לגביו כל הוראות התקנון האחד לענין עמית לא פעיל.

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

(ג) ראה המפקח שהדבר נדרש להשגת מטרותיו של פרק זה והעקרונות המנויים בסעיף 78ט, רשאי הוא, באישור שר האוצר ובאישור ועדת העבודה והרווחה והבריאות של הכנסת, לשנות את התקנון האחד והשינוי ייכנס לתוקפו 30 ימים לאחר היום שבו נמסרה על כך הודעה לקרנות שעליהן הוא חל.

(תיקון מס' 15)
תשס"ה-2005
(תיקון מס' 20)
תשס"ט-2009

78.א. לשיעורי התשלום ממשכורתו של העובד שבשלה מועברים תשלומים של מעביד ושל עמית-שכיר לקרן ותיקה, לפי כל הסכם, הסדר או הסכם קיבוצי, כפי שהיו ביום כ"ח בניסן התשס"ג (30 באפריל 2003) (בסעיף זה – המועד הקובע), ייוספו שיעורים כמפורט להלן:

שיעורי התשלום לקרן
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

(1) לתשלומי העמית-השכיר – ייוסף מדי שנה, בכל אחת מהשנים 2004 עד 2006, שיעור של $\frac{1}{3}$ נקודת אחוז, ובשנת 2007 $\frac{1}{2}$ נקודת אחוז, כך שמשנת 2007 ואילך יהיה שיעור ההפרשה גבוה ב- $1\frac{1}{2}$ נקודות האחוז משיעור ההפרשה במועד הקובע;

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

(2) להפרשות המעביד – ייוסף מדי שנה, בכל אחת מהשנים 2004 עד 2006, שיעור של $\frac{1}{3}$ נקודת אחוז, ובשנת 2007 $\frac{1}{2}$ נקודת אחוז, כך שמשנת 2007 ואילך יהיה שיעור ההפרשה גבוה ב- $1\frac{1}{2}$ נקודות האחוז משיעור ההפרשה במועד הקובע.

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

78.ב. (א) המפקח רשאי להורות למנהל המיוחד להכין תכנית לייעול תפעולה של הקרן שבניהולו, שתוגש, באישור המינהלה, לאישור המפקח, ורשאי המפקח להכין תכנית אחידה לייעול תפעולן של קרנות ותיקות שמונה להן מנהל מיוחד, לרבות בדרך של איחוד תפעולן.

תכנית התייעלות
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

(ב) המנהל המיוחד יפעל לביצוע תכנית התייעלות כאמור בסעיף קטן (א), בתוך התקופה שיקבע המפקח.

78.ג. המפקח רשאי להורות כי תפעול של קרנות ותיקות שמונה להן מנהל מיוחד יהיה משותף, ורשאי שר האוצר לתת הוראות לענין זה.

תפעול משותף של
קרנות
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

78 יד. (א) (1) הממשלה תסייע לקרנות הוותיקות שמונה להן מנהל מיוחד, ובכלל זה לעמיתיהן, בהעברת כספים מתקציב המדינה בסך של 78,300 מיליון שקלים חדשים, הכולל את סכום ערך הסובסידיה; לענין זה, "ערך הסובסידיה" – ההפרש שבין סכום הריבית הצמודה שמשלמת הממשלה על איגרות חוב מיועדות מסוג "מירון" שהונפקו לקרנות הוותיקות שמונה להן מנהל מיוחד וטרם נפדו ביום כ"ט בניסן התשס"ג (30 באפריל 2003), לבין סכום הריבית הצמודה שהיתה משתלמת על איגרות אלה אילו שיעור הריבית עליהן היה 4%.

הסיוע הממשלתי
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003
(תיקון מס' 11)
תשס"ד-2004
(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

(2) לסכום הסיוע לפי פסקה (1) ייוסף, סכום בגובה ההפרש, כהגדרתו בסעיף 78ט(ב)(8), ככל שהדבר יידרש לפי הסעיף האמור.

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

(ב) העברת הכספים לכל קרן ותיקה במסגרת הסיוע לפי סעיף קטן (א) תיעשה בהתאם להוראות המפקח, ובלבד שלא יועברו כספים לקרן כלשהי אלא לאחר שהתקנון האחיד הופעל בה, בוצעה בה תכנית לייעול תפעולה כאמור בסעיף 78יב, והקרן ממלאת אחר כל ההוראות לפי פרק זה (להלן – קרן זכאית).

(ג) הסכום האמור בסעיף קטן (א) יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (להלן – המדד), באופן שכל סכום יועבר לקרן זכאית כשהוא מעודכן לפי שיעור עליית המדד הידוע במועד העברת כל סכום לעומת המדד לחודש ינואר 2003, ובתוספת ריבית צמודה בשיעור של 4% לשנה.

(ד) הסיוע הממשלתי לקרנות הוותיקות שמונה להן מנהל מיוחד, ובכלל זה לעמיתיהן, יינתן לפי הוראות סעיף זה בלבד; לעמית בקרן ותיקה לא תשולם, על ידי הממשלה או על ידי הקרן הותיקה, כל תוספת לקצבה בשל הפרש שבין הקצבה המחושבת לפי שיטת ממוצע היחסים של השכר לבין קצבה המחושבת לפי כל שיטה אחרת.

(תיקון מס' 11)
תשס"ד-2004

78 טו. הממשלה רשאית, במטרה לפרוס את ההוצאה מתקציב המדינה בשל הסיוע לקרנות הוותיקות כאמור בסעיף 78 יד, להקים קרן שאליה יועברו חלק מן הסכומים המיועדים לסיוע לקרנות הזכאיות לפני המועד שבו יש להעביר סכומים אלה לקרנות; הקרן תתנהל באופן ובתנאים שעליהם יורה שר האוצר.

קרן סיוע
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

סימן ו': הוראות שונות

78 טז. (א) הוראות פרק זה למעט הוראות סעיף 78 יד(ד) לא יחולו על קרן ותיקה שאינה קרן גרעונית, אם היא אחת מאלה:

תחולה
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003
(תיקון מס' 11)
תשס"ד-2004

(1) קרן שביום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001) לא היה בה גרעון אקטוארי, ומתקיימים בה שני אלה:

(א) לפני יום ג' באב התשס"ג (1 באוגוסט 2003) הגישה למפקח בקשה לקבוע בתקנונה מנגנון איזון אקטוארי;

(ב) לפני יום ז' בטבת התשס"ג (1 בינואר 2004) נקבע מנגנון איזון אקטוארי, כפי שאושר על ידי המפקח, בתקנון הקרן;

(2) קרן שביום ט"ז בטבת התשס"ב (31 בדצמבר 2001) היה בה גרעון אקטוארי הנמוך מ-10% מסך כל התחייבויות הקרן, או קרן מפעלית, ומתקיימים בה, נוסף על התנאים האמורים בפסקאות משנה (א) ו-(ב) של פסקה (1), גם שני אלה:

(א) עד למועד האמור בפסקה (1)(א) – הגישה למפקח תכנית שתביא אותה לאיזון אקטוארי;

(ב) עד המועד האמור בפסקה (1)(ב) – התכנית, כפי שאושרה בידי המפקח, קיבלה תוקף מחייב (בסעיף זה – התכנית המחייבת).

(ב) קרן שהוראות פרק זה לא הוחלו עליה, כאמור בסעיף קטן (א), שלא הפעילה את מנגנון האיזון האקטוארי שנקבע בתקנונה במועד שנדרש להפעילו, או שלא פעלה בהתאם לתכנית המחייבת, לפי הענין, רשאי המפקח לקבוע כי הוראות פרק זה, כולן או חלקן, יחולו עליה.

(ג) הוראות סעיף 78 יד(ד) לא יחולו לגבי עמית בקרן ותיקה שהחל לקבל קצבה לפני יום ה' בתשרי התשס"ד (1 באוקטובר 2003).

(תיקון מס' 12)
תשס"ד-2004

78 יז. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מכל סמכות הנתונה למפקח לפי הוראות חוק זה ולפי כל דין אחר, ורשאי הוא להפעיל סמכות כאמור, בין השאר, לשם השגת מטרותיו של פרק זה וביצועו.

שמירת סמכויות
(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

78. ית. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בכל דין או הסכם, לרבות הסכם קיבוצי.

78. יט. שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי להתקין תקנות לביצוע פרק זה.

פרק ח': הפסקה במתן שירותים

79. בפרק זה, "שביתת עובדים" — הפסקת עבודה מאורגנת, מלאה או חלקית, של קבוצת עובדים, לרבות שביתת האטה והפרעה מאורגנת אחרת של מהלך העבודה התקין.

80. (א) נוכח המפקח, לאחר התייעצות בועדה, שמבטח פלוני אינו יכול לנהל עסקיו באורח תקין מחמת שביתת עובדיו, רשאי הוא להכריז כי המבטח הפסיק לתת שירותים, ומותר לקבוע באכרזה כי היא תחול על כלל שירותי המבטח או על חלק מהם.

(ב) האכרזה תפורסם ברשומות ולפחות בארבעה עתונים יומיים היוצאים לאור בישראל.

(ג) באכרזה ייקבע המועד שבו הפסיק המבטח לתת שירותים ומותר לקבוע בה מועדי הפסקה שונים לשירותים שונים.

(ד) בביטול האכרזה מותר לקבוע מועדי ביטול שונים לשירותים שונים.

81. (א) הוסכם בין המבטח שבהפסקה לבין אדם על עשיית פעולה או מילוי התחייבות שהמבטח או האדם חייבים או רשאים לעשותם בתוך התקופה שבין האכרזה לבין ביטולה, יידחה המועד עד לתום שלושה ימי עסקים מיום ביטול האכרזה, ובלבד שהפעולה או מילוי ההתחייבות הם בגדר השירותים שעליהם חלה האכרזה.

(ב) דחיית מועד לפי סעיף זה תחול גם לגבי מועד שנקבע בפסק דין או בהחלטה אחרת של בית משפט או של רשות שיפוטית או מעין שיפוטית אחרת על פי דין.

82. (א) נשאה התחייבות שמועד פרעונה נדחה לפי סעיף 81 ריבית לפני ההפסקה, תוסיף ההתחייבות לשאת ריבית עד למועד פרעונה החדש בשיעור שחל בתקופה שלפני ההפסקה.

(ב) היתה התחייבות שמועד פרעונה נדחה לפי סעיף 81 צמודת ערך, תוסיף לחול החובה לשלם הפרשי הצמדה כמוסכם במשך תקופת ההפסקה; לענין זה, "התחייבות צמודת-ערך" — התחייבות שסכומה, כולו או מקצתו, צמוד לשער החליפין של המטבע, למדד יוקר המחיה או לעליית מחירו של כל דבר אחר.

(ג) המפקח רשאי להורות שבתקופת ההפסקה יהיה אדם רשאי לשלם למוסד בנקאי כל סכום שהוא חב למבטח שבהפסקה ודין התשלום כדין תשלום למבטח שבהפסקה; המפקח רשאי להורות בדבר דרכי התשלום ודרכי פרסום ההוראה.

83. נסתיימה תקופת הביטוח על פי חוזה ביטוח תוך תקופת ההפסקה, רואים אותה כאילו הווארכה בהסכמת הצדדים עד לתום 30 ימים מיום ביטול האכרזה, זולת אם קודם לאכרזה גילה אחד הצדדים לחוזה כי אין בדעתו להמשיך בהתקשרות או אם המבטח התקשר בחוזה ביטוח עם מבטח אחר;

לגבי תקופת ההארכה תחול חובת תשלום דמי ביטוח לפי השיעור שנקבע להם בחוזה הביטוח, יחסית לאורך התקופה.

84. מבטח שבהפסקה לא ישא באחריות פלילית או אזרחית בשל מעשה או מחדל הנובעים במישרין מהפסקת השירותים שעליהם חלה האכרזה.

פרק ט': הוראות מעבר

85. (א) חברה או אגודה שיתופית שהתאגדה בישראל, ואשר ערב תחילתו של חוק זה (להלן — יום התחילה) עסקה כדין כמבטח — זכאית לרשיון מבטח ישראלי.

(ב) תאגיד חוץ רשום בישראל אשר ערב יום התחילה עסק כדין בישראל כמבטח — זכאי לרשיון מבטח חוץ.

(ג) יחיד שערב יום התחילה עסק כדין כסוכן ביטוח — זכאי לרשיון סוכן יחיד.

(ד) תאגיד שערב יום התחילה עסק כדין כסוכן ביטוח — זכאי לרשיון סוכן תאגיד.

86. (א) תושב חוץ שערב יום התחילה עסק בעסקי ביטוח בישראל והיה פטור לפי סעיף 14 לחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א-1951 (להלן — החוק הקודם), מהוראות החוק הקודם, כולן או מקצתן — זכאי לפטור דומה מהוראות חוק זה.

עדיפות
(תיקון מס' 10)
תשס"ז-2006 ע' פרק
1'ד
(תיקון מס' 15)
תשס"ה-2005

הגדרה

אכרזה על הפסקה
במתן שירותים

דחיית מועדים

ריבית והפרשי
הצמדה

תוקף פוליטות

הגבלת אחריות

מבטחים וסוכנים
קיימים

בעל פטור

(ב) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לבטל פטור שניתן לפי סעיף קטן (א), כולו או מקצתו, דרך כלל או לענין מסויים, או להתנותו בתנאים.

87. (א) אגודה שנוסדה לפי החוק העותמאני על האגודות משנת 1909 (להלן – אגודה עותמאנית), אשר ערב יום התחילה עסקה כדין כמבטח – זכאית לרשיון מבטח ישראלי.

(ב) תקפו של רשיון מבטח ישראלי שניתן לאגודה עותמאנית כאמור בסעיף קטן (א) יפקע בתום ששה חדשים מיום התחילה, זולת אם חברה התאגדו כחברה או כאגודה שיתופית תוך אותה תקופה.

(ג) מקום שמדובר בחוק זה בדירקטור, במנהל עסקים או בנושא משרה, יראו לענין אגודה עותמאנית כאילו מדובר במי שרשאי לפעול בשמה על פי תקנותיה.

אגודה עותמאנית

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

88. (א) מי שהחזיק כאמור בסעיף 32(א) ערב יום התחילה יותר מעשרה אחוזים מסוג מסויים של אמצעי שליטה כמבטח, זכאי להיתר לפי אותו סעיף.

(ב) מי שערב יום התחילה שלט במבטח כאמור בסעיף 32(ב) זכאי להיתר לפי אותו סעיף.

החזקת אמצעי שליטה

89. (א) אגודה לביטוח שעל פי כללי הפיקוח על עסקי ביטוח (אי תחולת הוראות החוק), תשכ"ג-1963 (להלן בפרק זה – הכללים), היתה פטורה ערב יום התחילה מהוראות החוק הקודם כאמור בכללים, זכאית להיתר להמשיך ולעסוק בביטוח ולא יחולו עליה הוראות חוק זה, למעט סעיפים 18, 22, 23, 104 ו-105, כל עוד מתמלאות בה ההוראות המפורטות בתוספת השניה.

אגודה לביטוח (תיקון מס' 10 תשס"ג-2003)

(ב) אגודה כאמור בסעיף קטן (א) תגיש למפקח –

(1) הודעה על כל שינוי בתקנות האגודה תוך 30 ימים מיום רישומו בידי רשם האגודות השיתופיות או מיום הודעתו לממונה על המחוז לפי החוק העותמאני על האגודות, לפי הענין;

(2) מאזן שנתי ודין וחשבון על מספר החברים עד יום 30 באפריל של כל שנה.

90. אגודה שיתופית שתקנותיה אוסרות עליה עיסוק בביטוח חיים או ביטוח גימלה, שעל פי הכללים היתה פטורה מהוראות החוק הקודם, זכאית להיתר להמשיך ולעסוק בביטוח ולא יחולו עליה הוראות סימן ג' לפרק ג' וסעיף 35, כל עוד מתקיים בה התנאי האמור.

אגודה שאינה עוסקת בביטוח חיים

91. לענין סעיף 40 רואים זכאי לרשיון לפי פרק זה כמי שהגיש למפקח, לפי סעיף 16, את תכניות הביטוח, תנאי הביטוח, תעריפי דמי הביטוח והתשלומים האחרים שהוא גובה מן המבוטחים, והסדרי ביטוח המשנה שלו, הכל כפי שהם נוהגים אצלו בעת הגשת הבקשה לרשיון לפי פרק זה.

הסדרי ביטוח קיימים

92. (א) זכאי לרשיון או להיתר לפי סעיפים 85, 86, 87 או 89 שלא הגיש למפקח בקשה לכך תוך ששה חדשים לאחר יום התחילה, רואים אותו כאילו ויתר עליו.

מתן רשיונות והיתרים לזכאים

(ב) המפקח רשאי להתנות מתן רשיון או היתר לפי סעיפים 85, 86, 87, 88 או 89 בתנאים דומים לאלה שחלו על הזכאים מכוח החוק הקודם.

פרק ט"ו: עיצום כספי וקנס אזרחי

(תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

92א. (א) בסעיף זה, "הסכום הבסיסי" – סכום כמפורט להלן, לפי הענין:

עיצום כספי (תיקון מס' 16 תשס"ה-2005)

(1) לגבי מבטח – 150,000 שקלים חדשים;

(2) לגבי סוכן תאגיד ותאגיד אחר שאינו מבטח – 75,000 שקלים חדשים;

(3) לגבי יחיד שאינו סוכן יחיד – 25,000 שקלים חדשים;

(4) לגבי סוכן יחיד – 12,500 שקלים חדשים.

(ב) היה למפקח יסוד סביר להניח כי מבטח או סוכן תאגיד לא הגישו למפקח דוחות והודעות לפי סעיף 42 או כי מבטח, סוכן ביטוח, נושא משרה בהם או כל אדם אחר המועסק בהם לא מילאו אחר דרישה שניתנה להם לפי סעיפים 50 או 73, רשאי הוא להטיל עליהם עיצום כספי בשיעור שלושה אחוזים מהסכום הבסיסי, בעד כל יום שבו נמשכת ההפרה.

(ג) היה למפקח יסוד סביר להניח כי אדם שחלה עליו חובת דיווח על החזקת אמצעי שליטה לפי הוראות סעיף 34א, לא דיווח על כך לפי הוראות אותו סעיף, כי מבטח, סוכן ביטוח או אדם אחר הפר הוראה מהוראות המפקח שניתנו לפי סעיף 2(ב) או לפי סימן א' 1 לפרק ד' או כי אדם שנכח או שהצביע באסיפה כללית של מבטח לא מסר למפקח פרטים, לפי דרישתו, בהתאם

(תיקון מס' 19 תשס"ח-2008)

להוראות סעיף 48א(ב), רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסכום הבסיסי.

(ד) היה למפקח יסוד סביר להניח כי מבטח עשה אחד מאלה, רשאי הוא להטיל עליו עיצום כספי בסכום הבסיסי:

(1) לא מסר למבוטח פוליסה, בניגוד להוראות סעיף 2(א) לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981;

(2) לא השתתף באסיפה כללית של תאגיד, בניגוד להוראות סעיף קטן (א) של סעיף 31 לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א לחוק זה, או לא מילא אחר ההוראות שניתנו לפי סעיף קטן (ב) של סעיף 31 האמור;

(3) לא כלל בפרוטוקול האסיפה הכללית שלו את הפרטים הדרושים לפי הוראות סעיף 48א(א).

92ב. (א) המפקח רשאי לעדכן את סכום העיצום הכספי ב-1 בינואר של כל שנה, לפי שיעור השינוי שחל במדד, מהמדד האחרון שפורסם לפני יום השינוי לעומת מדד חודש נובמבר 2005; כן רשאי המפקח לעגל את סכום העיצום הכספי לסכום הקרוב שהוא מכפלה של 10 שקלים חדשים.

עדכון עיצום כספי
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ב) המפקח יפרסם בהודעה ברשומות את סכום העיצום הכספי המעודכן.

92ג. (א) היה למפקח יסוד סביר להניח כי נעשה מעשה או מחדל שקבועה בשלו עבירה לפי סעיף 104, רשאי הוא להטיל על עושה המעשה או המחדל קנס אזרחי בשיעור עשרה אחוזים מהקנס הקבוע לפי הסעיף האמור.

קנס אזרחי
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ב) המפקח ידווח ליועץ המשפטי לממשלה, אחת לששה חודשים, על קנסות אזרחיים שהוטלו לפי סעיף זה בשל עבירה לפי פסקאות (7), (13) ו-(17) של סעיף 104(ב); הדיווח ייערך במתכונת ויכלול פרטים, כפי שיורה היועץ המשפטי לממשלה.

92ד. (א) המפקח אינו רשאי להטיל עיצום כספי או קנס אזרחי הנמוך מן העיצום הכספי או הקנס האזרחי הקבוע בפרק זה אלא לפי הוראות סעיף קטן (ב).

סכומים מופחתים
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ב) שר האוצר, בהסכמת שר המשפטים, רשאי לקבוע בכללים מקרים, נסיבות ושיקולים שבשלהם ניתן יהיה להטיל עיצום כספי או קנס אזרחי בסכום הנמוך מהקבוע בחוק זה, ובשיעורים שיקבע.

92ה. (א) בהפרה נמשכת, למעט הפרה כאמור בסעיף 92א(ב), ייווסף על העיצום הכספי או על הקנס האזרחי הקבוע לאותה הפרה, החלק החמישים שלו לכל יום שבו נמשכת ההפרה.

הפרה נמשכת והפרה
חוזרת
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

(ב) בהפרה חוזרת ייווסף על העיצום הכספי או על הקנס האזרחי שניתן היה להטיל בשלה אילו היתה הפרה ראשונה, סכום השווה למחצית העיצום הכספי או הקנס כאמור; לענין זה, "הפרה חוזרת" – הפרת הוראה מההוראות המפורטות בסעיפים 92א ו-92ג, בתוך שנתיים מהפרה קודמת של אותה הוראה שבשלה הוטל על המפר עיצום כספי או קנס אזרחי או שבשלה הורשע.

92ו. עיצום כספי או קנס אזרחי ישולמו לפי דרישת המפקח, בתוך שלושים ימים מיום מסירתה; הדרישה תוצא לאחר שנמסרה הודעה למי שאליו נועדה הדרישה, על הכוונה להוציאה וניתנה לו הזדמנות לטעון את טענותיו; בהודעה כאמור יצוין כי בשל הפרה נמשכת יחויב המפר בעיצום כספי או בקנס אזרחי נוסף לפי הוראות סעיף 92ה.

דרישת העיצום
הכספי או הקנס
האזרחי ותשלומו
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

92ז. העיצום הכספי והקנס האזרחי יהיו לפי הסכום המעודכן ביום הדרישה לתשלום, ואם הוגש ערעור ובית המשפט הדין בערעור הורה על עיכוב תשלומו – לפי סכומו המעודכן ביום ההחלטה בערעור.

סכומי עיצום כספי
וקנס אזרחי
מעודכנים
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

92ח. לא שולם עיצום כספי או קנס אזרחי במועד, ייווספו עליו לתקופת הפיגור הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק פסיקת ריבית והצמדה, התשכ"א-1961 (בפרק זה – הפרשי הצמדה וריבית), עד לתשלומו.

הפרשי הצמדה
ורביית
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

92ט. עיצום כספי וקנס אזרחי ייגבו לאוצר המדינה, ועל גבייתו תחול פקודת המסים (גביה).

92י. (א) תשלום קנס אזרחי לא יגרע מאחריותו הפלילית של אדם בשל הפרה.

גביה
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005
שמירת אחריות
פלילית

(ב) הוגש נגד אדם כתב אישום על עבירה לפי חוק זה, לא יחויב בשלה בתשלום קנס אזרחי, ואם שילם – יוחזר לו הסכום ששולם בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

92. הוטל עיצום כספי או קנס אזרחי לפי פרק זה, רשאי המפקח להורות למי שחייב בתשלום העיצום או הקנס להודיע למבוטחים או לפרסם בעיתון או בכל דרך אחרת שיורה את דבר הטלת העיצום או הקנס, את שמו של החייב בתשלום, את מהות ההפרה שבשלה הוטל ונסיבותיה ואת סכום העיצום או הקנס.

פרסום על הטלת קנס (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

92.ב. (א) על דרישה לתשלום עיצום כספי או קנס אזרחי ניתן לערער לפני בית משפט השלום בתוך שלושים ימים מיום שנמסרה הדרישה.

ערעור (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(ב) אין בהגשת הערעור כדי לעכב תשלום עיצום כספי או קנס אזרחי, אלא אם כן הסכים לכך המפקח או הורה בית המשפט אחרת.

(ג) התקבל הערעור, יוחזר העיצום הכספי או הקנס האזרחי, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית מיום תשלומו עד יום החזרתו.

פרק י': הוראות שונות ועונשין

93. (בוטל).

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

94. (בוטל).

(תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

95. על קופת חולים כהגדרתה בחוק ביטוח בריאות ממלכתי, תשנ"ד-1994, לא יחולו הוראות חוק זה לענין שירותים רפואיים שהיא נותנת לפי החוק האמור לרבות שירותים נוספים בהתאם לסעיף 10 בחוק האמור.

קופת חולים (תיקון מס' 5) תשנ"ז-1996 (תיקון מס' 8) תשנ"ח-1998

96. (א) מי שעוסק בישראל בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם לבין תושב חוץ או סוכנו, מי שעוסק בישראל בתיווך לענין ביטוח בין כל אדם לבין מי שקיבל פטור לפי סעיף 86 או סוכנו, ומורשה של מי שקיבל פטור לפי סעיף 86 – דינם כדין סוכן ביטוח, ויחולו עליהם הוראות חוק זה הנוגעות לסוכן, לרבות חובת הרישוי.

החלת הוראות

(ב) שר האוצר רשאי להורות כי מי שחל עליו סעיף קטן (א) יחולו עליו גם הוראות סימנים א' עד ד' לפרק ג', סימן ב' לפרק ד', פרק ח', וסעיפים 38 עד 41, 55 עד 62 ו-98, כולן או מקצתן, כאילו היה מבטח.

97. הסמך המפקח מי שאינו עובד המדינה לערוך ביקורת אצל מבטח או סוכן ביטוח, רשאי המפקח להטיל את הוצאות הביקורת על המבטח או על סוכן הביטוח, לפי הענין.

הוצאות ביקורת (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

98. שר האוצר רשאי להתקין תקנות בדבר —

אגרות

(1) אגרה בעד מתן רשיון למבטח;

(2) אגרה שנתית למבטח לכל ענף ביטוח שבו הורשה לעסוק באותה שנה;

(3) אגרה בעד מתן רשיון לסוכן יחיד ולסוכן תאגיד;

(4) אגרה שנתית לסוכן יחיד ולסוכן תאגיד;

(5) אגרה בעד בחינה;

(6) דרכי תשלום האגרות ומועדי התשלום;

(7) ריבית והפרשי הצמדה שישולמו על אגרה שלא שולמה במועד.

99. תאגיד שמסמכי התאגדותו שהוגשו לרישום מראים שבין מטרותיו עיסוק בביטוח או בתיווך בביטוח, לא יירשם אלא אם צורפה תעודה של המפקח המאשרת הסכמתו לרישום.

רישום מבטח וסוכן תאגיד

100. (א) לא ישתמש אדם, פרט לבעל רשיון לפי חוק זה, במלה "ביטוח" או בכל מלה הנגזרת ממנה בשם שבו הוא מנהל עסקים, אלא בהיתר מאת המפקח.

הגבלת השימוש במלה "ביטוח"

(ב) המפקח רשאי להורות לכל אדם, לאחר התייעצות בועדה ולאחר שניתנה לאותו אדם הזדמנות להגיש או להשמיע טענותיו לפני הועדה, למחוק, תוך המועד שקבע המפקח, מן השם שבו הוא מנהל עסקים, את המלה "ביטוח" או כל מלה הנגזרת ממנה.

101. (א) המוסמך לתת רשיון, היתר או אישור לפי חוק זה רשאי להתנותו בתנאים ולהגבילו.

תנאים ברשיונות ואיסור העברה

(ב) רשיון, היתר או אישור שניתנו לפי חוק זה אינם ניתנים להעברה.

102. (א) מי שרואה עצמו מקופח בהחלטת המפקח לפי סעיפים 25(ג) ו-26(ה), 29(א), 51, 52 או 100, או מבטח או סוכן ביטוח שרואה עצמו מקופח בהחלטת המפקח לפי סעיף 62(א), רשאים

ערעור (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

לערער לבית המשפט המחוזי תוך 45 ימים מקבלת ההודעה על ההחלטה לפי הסעיפים האמורים; הערעור יידון בדין יחיד.

(ב) הגשת ערעור לא תעכב ביצוע החלטה שעליה מערערים זולת אם הסכים לכך המפקח או הורה בית המשפט על עיכוב ביצוע ההחלטה.

(ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות סדר דין לדיון בערעור.

103. המפקח רשאי להאריך, לסוג מקרים או למקרה מסויים, כל מועד שנקבע בחוק זה או בתקנות לפיו, למעט מועד שנקבע בסעיפים 29(ג), 81 או 102 או בתקנות לפי סעיף 102.

104. (א) בסעיף זה, "הקנס הבסיסי" – סכום כמפורט להלן, לפי הענין:

(1) לגבי סוכן יחיד – הסכום הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין;

(2) לגבי יחיד שאינו סוכן יחיד – פי שניים מהסכום הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין;

(3) לגבי סוכן תאגיד ותאגיד אחר שאינו מבטח – פי שמונה מהסכום הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין;

(4) לגבי מבטח – פי ששה עשר מהסכום הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין.

(ב) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שלוש שנים או קנס בשיעור פי אחד וחצי מהקנס

הבסיסי:

(1) עסק בביטוח בלא רשיון, או בענפי ביטוח שאינם נקובים ברשיונו, בניגוד להוראות סעיף 14;

(2) פעל בניגוד להוראה שנתן לו המפקח לפי הוראות סעיף 23(ב), בדבר ניהול עסקיו אחרי ביטול רשיון;

(3) החזיק אמצעי שליטה במבטח או שלט במבטח, בלי שהיה בידו היתר, בניגוד להוראות סעיף 32;

(4) החזיק החזקה מהותית בתחום החסכון לטווח ארוך, בניגוד להוראות סעיף 32(ג1);

(5) העביר אמצעי שליטה במבטח, ביודעו שהנעבר זקוק להיתר ואין בידו היתר, בניגוד להוראות סעיף 33;

(6) קיבל טובת הנאה בקשר עם ניהול ביטוח תלוי תשואה, בניגוד להוראות סעיף 32(ג) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א;

(7) שילם עמלה או כל תמורה אחרת, בניגוד להוראות לפי סעיף 32(ה) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א;

(8) לא החזיר הוצאות, דמי ניהול, עמלה, תמורה או כל טובת הנאה אחרת, בהתאם להוראות המפקח לפי סעיף 32(ו) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א;

(9) תיאר תיאור מטעה ביחס לביטוח תלוי תשואה או פרסם או גרם לפרסום שיש בו תיאור מטעה כאמור, בניגוד להוראות לפי סעיף 36(ב) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א;

(10) לא פרסם תיקון לפרסום שיש בו תיאור מטעה ביחס לביטוח תלוי תשואה, בהתאם להוראות המפקח לפי סעיף 36(ג) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א;

(11) גבה דמי ביטוח שלא בהתאם להוראות שר האוצר לפי סעיף 37;

(12) הנהיג תכנית ביטוח שפרטיה לא הוגשו למפקח או שינה את תנאי הביטוח, את דמי הביטוח או תשלומים אחרים, בלי שהגיש למפקח הודעה על כך או בלא קבלת היתר מאת המפקח, בניגוד להוראות סעיף 40;

(13) שילם דמי עמילות, בניגוד להוראות לפי סעיף 41;

(14) כלל פרט מטעה בדוח או בהודעה, בניגוד להוראות סעיף 42א או נתן הסכמתו כי דוח או מסמך שהכין יכללו בדוח או בהודעה כאמור, ביודעו שיש בהם פרט מטעה;

הארכת מועדים

עונשין
(תיקון מס' 16)
תשס"ה-2005

- (15) ניהל את עסקיו בענף ביטוח חיים, בניגוד להוראות לפי סעיף 54 ;
- (16) תיאר תיאור מטעה עסקת ביטוח או כלל תיאור מטעה בפרסום לציבור, בניגוד להוראות סעיף 55 ;
- (17) עשה דבר שיש בו משום ניצול או הפעלת השפעה בלתי הוגנת, כדי לקשור עסקה של ביטוח בתנאים בלתי סבירים או כדי לקבל תמורה העולה על התמורה המקובלת, בניגוד להוראות סעיף 58 ;
- (18) לא תיקן ליקוי בהתאם להוראה שנתן המפקח, לפי הוראות סעיף 62(א) ;
- (19) לא מילא אחר הוראה שנתן המפקח לתיקון פגם או למניעת פגיעה לפי הוראות סעיף 65 ;
- (20) הפר הוראה להפריש סכומים, שנתן המפקח לפי הוראות סעיף 66 ;
- (21) הפר הוראה שנתן המפקח לפי הוראות סעיפים 67 או 68 ;
- (22) כיהן כנושא משרה או כעובד אחר במבטח אף שהותלתה או הוגבלה סמכותו לפי הוראות סעיף 68, או כיהן כנושא משרה במבטח אף שהושעה או הועבר מתפקידו לפי הוראות אותו סעיף ;
- (23) לא הודיע למבוטחים או לא פרסם את דבר הטלת העיצום הכספי או הקנס האזרחי, בהתאם להוראות המפקח לפי סעיף 92א.
- (ג) מי שעשה אחד מאלה, דינו – מאסר שנתיים או הקנס הבסיסי :
- (1) לא קיים תנאי מהתנאים שנקבעו ברשיון מבטח, בניגוד להוראות סעיף 14 ;
- (2) עסק בתיווך לענין ביטוח, ואינו אחד מהמנויים בפסקאות (1) או (2) של סעיף 24(א), או שעסק בתיווך לענין ביטוח שלא בהתאם לתנאים המפורטים באותן פסקאות ;
- (3) עסק בתיווך לענין ביטוח בין אדם שאינו מבטח לבין תושב חוץ או סוכנו שאינם בעלי רשיון לפי חוק זה, בניגוד להוראות סעיף 31(א) ;
- (4) שלט בסוכן תאגיד בלא היתר, בניגוד להוראות סעיף 32(ב) ;
- (5) הפר תנאי בהיתר שניתן לו לפי סעיף 32, בניגוד להוראות אותו סעיף ;
- (6) העביר אמצעי שליטה בסוכן תאגיד, ביודעו שהנעבר זקוק להיתר ואין בידו היתר, בניגוד להוראות סעיף 33 ;
- (7) לא החזיק בהון מניות מינימלי ובעודף מינימלי של נכסים לעומת התחייבויות, בהתאם להוראות שקבע שר האוצר לפי סעיף 35 ;
- (8) פעל בניגוד להוראות בדבר ניהול עסקים שנקבעו או שניתנו לפי סעיף 36 ;
- (9) קיבל עסקי ביטוח, בניגוד להוראות סעיף 41(א) ;
- (10) לא מינה אורגן, נושא משרה או בעל תפקיד אחר במבטח, בהתאם להוראות לפי סימן א'1 לפרק ד', ולענין ועדת השקעות תלויות תשואה – לרבות בהתאם להוראות לפי סעיף 11 לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסימן האמור, או מינה אורגן, נושא משרה או בעל תפקיד כאמור שלא בהתאם להוראות האמורות ;
- (11) כיהן כנושא משרה או בעל תפקיד אחר במבטח, או פעל במסגרת תפקידו כאמור, בניגוד להוראות לפי סימן א'1 לפרק ד', ולענין חבר ועדת השקעות תלויות תשואה – לרבות בניגוד להוראות לפי סעיף 11 לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסימן האמור ;
- (12) חישב את שוים של נכסים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה בניגוד להוראות שר האוצר לפי סעיף 33(א) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א ;
- (13) לא מילא אחר ההוראות לפי סעיף 33(ב) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א, לענין אופן חישוב שוים של נכסים לכיסוי התחייבויות תלויות תשואה ;
- (14) לא חישב תשואה שהשיג מבטח בביטוח תלוי תשואה, או לא זקף את הרווחים וההפסדים למבוטחים, באופן ובמועדים שקבע שר האוצר לפי סעיף 34 לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א, או לא מילא אחר התנאים שקבע השר לפי הוראות סעיף 34 האמור לענין כספים חדשים שהפקידו מבוטחים ;

- (15) לא שלח למבוטחים בביטוח תלוי תשואה דוחות תקופתיים ודוחות נוספים, בהתאם להוראות לפי סעיף 35 לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א;
 (16) לא מילא אחר ההוראות לפי סעיף 36א (א) לחוק הפיקוח על קופות גמל, כפי שהוחל בסעיף 36א, בדבר פרסום ביטוחים תלויי תשואה;
 (17) התנה עשיית ביטוח בהתקשרות אחרת, בניגוד להוראות סעיף 57;
 (18) פעל בחיסול עסקי מבטח שלא בהתאם להוראות שנתן לו המפקח לפי סעיפים 63 או 64;
 (19) השתמש במילה "ביטוח" או במילה הנגזרת ממנה בשם שבו הוא מנהל עסקים, ללא היתר מאת המפקח, בניגוד להוראות סעיף 100.

104א. מי שעבר עבירה מהעבירות המנויות בסעיף 104 כדי לרמות או להטעות מבוטח או כדי לרמות או להטעות מי ששוקל להתקשר בחוזה ביטוח, דינו – מאסר חמש שנים או קנס בשיעור פי שלושה מן הקנס הקבוע לאותה עבירה.

עבירה כדי להטעות או לרמות (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

104ב. בעבירה נמשכת רשאי בית המשפט להטיל לכל יום שבו נמשכת העבירה, בנוסף לכל עונש אחר, קנס בשיעור החלק החמישים של הקנס שהוא רשאי להטיל על אותה עבירה.

קנס בעבירה נמשכת (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

105. (א) נושא משרה בתאגיד חייב לפקח ולעשות כל שניתן למניעת עבירה לפי סעיף 104 בידי התאגיד או בידי עובד מעובדיו; המפר הוראה זו, דינו – הקנס הקבוע לאותה עבירה אילו הוטל על יחיד.

חובת פיקוח (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(ב) נעברה עבירה לפי סעיף 104 בידי תאגיד או בידי עובד מעובדיו, חזקה היא כי נושא משרה בתאגיד הפר את חובתו האמורה בסעיף קטן (א), אלא אם כן הוכיח שעשה כל שניתן כדי למנוע את העבירה.

(ג) בסעיף זה, "נושא משרה" – דירקטור, מנהל פעיל בתאגיד, שותף, למעט שותף מוגבל, או בעל תפקיד אחר האחראי מטעם התאגיד על התחום שבו בוצעה העבירה.

106. בית משפט רשאי, בעקבות הרשעה או חיוב לפי חוק זה, לצוות שפסק דין חלוט או תמציתו, או תיקון לפרסום מטעה, יפורסמו ברבים בצורה ובאופן שיקבע, ולהורות מי ישא בהוצאות הפרסום; הורה בית המשפט שהנאשם ישא בהוצאות הפרסום, יהא דינו כדין קנס שהטיל בית המשפט.

פרסום פסק דין או תיקון פרסום

107. הוגש עותק של או של דבר דפוס אחר המופץ ברבים שבו נדפס תיאור מטעה, ישמש הדבר ראיה לכאורה שאכן נעשה הפרסום באותו עתון או דבר דפוס.

ראיה לפרסום

108. דין נזק שנגרם לאדם על ידי עבירה על הוראות סעיפים 55 עד 59 כדין נזק שמותר לתבוע עליו פיצויים על פי דיני הנזיקין.

פיצויים

109. מקום שמדובר בחוק זה בדירקטוריון, בדירקטור או במנהל עסקים יראו, לענין מבטח או סוכן ביטוח שהוא אגודה שיתופית, כאילו מדובר בועד או בפקיד, לפי הענין, כמשמעותם בפקודת האגודות השיתופיות, ומקום שמדובר בו בהון מניות יראו כאילו מדובר בסכום ההשתתפות של החברים באגודה השיתופית.

התאמת הוראות לאגודות שיתופיות (תיקון מס' 1) תשנ"ב-1992

110. הוראות פרק ה' לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967, יחולו לגבי כונס נכסים שנתמנה לפי חוק זה, בשינויים המחוייבים.

תחולת הוראות לגבי כונס נכסים

111. חוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א-1951 – בטל.

ביטול

111א. (א) הוראות המפקח שניתנו מכוח חוק זה, אין חובה לפרסמן ברשומות, ואולם המפקח יפרסם ברשומות הודעה על מתן הוראות כאמור שהן בנות פועל תחיקתי ועל מועד תחילתן¹.

פרסום הוראות המפקח (תיקון מס' 16) תשס"ה-2005

(ב) הוראות המפקח שניתנו מכוח חוק זה שהן בנות פועל תחיקתי וכל שינוי בהן יועמדו לעיון הציבור במשרדי המפקח ויפורסמו באתר האינטרנט של משרד האוצר, ורשאי שר האוצר לקבוע דרכים נוספות לפרסומן.

¹ ר' "פ תשס"ו: מס' 5545 מיום 28.6.2006 עמ' 3928, 3935. מס' 5557 מיום 20.7.2006 עמ' 4294. "פ תשס"ז: מס' 5648 מיום 12.4.2007 עמ' 2236. מס' 5697 מיום 31.7.2007 עמ' 3742. "פ תשס"ח: מס' 5781 מיום 28.2.2008 עמ' 2072. מס' 5845 מיום 2.9.2008 עמ' 4545. "פ תשס"ט: מס' 5928 מיום 9.3.2009 עמ' 2821. "פ תש"ע: מס' 6004 מיום 13.10.2009 עמ' 80. מס' 6054 מיום 28.1.2010 עמ' 1638.

112. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו.	ביצוע ותקנות
113. תחילתו של חוק זה ביום כ"ט בסיון תשמ"א (1 ביולי 1981), למעט פרק ז' שתחילתו ביום פרסום חוק זה ברשומות.	תחילה
114. חוק זה יפורסם תוך שלושים ימים מיום קבלתו בכנסת.	פרסום

תוספת ראשונה

(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

(סעיף 78ב(א))

חלק א': קרנות גירעוניות

- (1) מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ;
- (2) קרן מקפת מרכז לפנסיה ותגמולים אגודה שיתופית בע"מ;
- (3) נתיב – קרן הפנסיה של פועלי ועובדי מפעלי משק ההסתדרות בע"מ;
- (4) קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל – אגודה שיתופית בע"מ;
- (5) קרן הביטוח והפנסיה של פועלי בנין ועבודות ציבוריות א.ש. בע"מ;
- (6) קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ.

חלק ב': קרנות מפעליות

- (1) קרן הגמלאות של חברי "אגד" בע"מ;
- (2) קרן הגמלאות של חברי "דן" בע"מ;
- (3) קופת הפנסיה לעובדי הדסה בע"מ;
- (4) קופה לתגמולים ופנסיה של עובדי הסוכנות היהודית לא"י בע"מ.

תוספת שניה

(תיקון מס' 10)
תשס"ג-2003

(סעיף 89)

- ההוראות שצריכות להתמלא באגודה הזכאית להיתר לפי סעיף 89 —
- (1) לפי תקנותיה משמשות כל הכנסותיה לטיפוח המטרות שלשמן נוסדה;
 - (2) תקנותיה אוסרות עליה לשלם לחברים דיבידנד על הון המניות או לחלק ביניהם רווחים;
 - (3) עסקיה עם חבריה בלבד או פועלת רק בין חבריה;
 - (4) תקנותיה אוסרות עליה עיסוק בביטוח חיים או בביטוח גימלה;
 - (5) אין היא מבטח מורשה כמשמעותו בפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970;
 - (6) מספר חבריה אינו עולה על 500, או, אם הסכים לכך המפקח – על 1,000.

יורם ארידור
שר האוצר

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה